

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratlanu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dost. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A világtörténelem legnagyobb csatája előtt

Kevés nap volt eddig a történelemben, melyet az emberiség olyan szívszorogva és feszült érdeklődéssel várt volna, mint a nagy német támadás napját a brit világbirodalom szíve ellen. Hogy mikor következik be: Németország legfelsőbb vezetőin kívül senki sem tudja. Egy bizonyos csak: küszöbön áll és olyan roppant hadigépezetet hoz majd mozgásba, amelyhez hasonlót eddig még nem látott a világ.

Sohasem találtak annyit az emberek, mint éppen ezekben a feszült várakozással telt napokban. A találgatások, természetesen mind egyetlen kérdés körül csoportosultak: hogyan, milyen eszközökkel fognak támadni a németek? Mivel fogják térdre kényszeríteni Angliát?

Két módszerük kínálkozik erre. Egyik: a tevékeny, támadólagos fellépés; megtámadni a szigetországot, városait, ipari és gazdasági gócpontjait, közlekedési vonalait és csomópontjait szétrombolni s lehetőleg katonailag is megszállni. Mindehhez ismét háromféle eszközt alkalmazhatnak a németek: messzehordó ágyúkat, bombavető és csapatszallító repülőgépeket és hadihajókat. A francia tengerpart megnödítésével az angol partok lövetése, messzehordó tüzépekkel, nem jelenthet megoldhatatlan kérdést. Kivált, ha megfelel a valóságnak az a néhány hónappal ezelőtt felbukkant hír, hogy a németek 250 kilométerre lövő ágyúval rendelkeznek, mely 300 kg-os gránátokat lö. Valószínű azonban, hogy az angol életközponatok szétrombolásának feladatát elsősorban a félelmetes német légihaderő oldja majd meg. A mostani jelentések szerint állandóan több száz gépből álló rajok támadják különböző pontokon a szigetországot és a gépek sok helyütt „szinte elsőtétítik az eget”. De, ugy látszik, ez még csak az előjáték. Mi lesz, ha néhány száz gép helyett több ezer gép indul majd éjjel-nappal, szakadatlan rohamhullámban Anglia ellen?

A következményeket nem nehéz elképzelni, ha a német légihaderőnek arra az eredményes támadására gondolunk, melyet a napokban Anglia keleti partvidéke: elsősorban Billingham környéke ellen végzett. Billingham nagy iparváros, a durhami szénmedencékben fekszik. Ez a szigetország egyik legértékesebb szentelése, vasbányavideke és közlekedési csomópontja. Midezért a nagy ipartelepek egész sora létesült itt: vegyiparok, kohónúvek, fegyvergyárak, hajógyárak, műtrágya- és műbányavártótelepek és sok más. Magában a hatalmas billinghami vegyipari telepen, ahol rengeteg löszert és robbanóanyagot is gyártanak, 65.000 munkás dolgozik. A német zuhanóbombázók hálás célpontot találtak az aránylag kis helyen összeröplő hatalmas épületszortokban és nagymértékű bombaikkal súlyos rombolásokat hajtottak végre azokban.

Mennyivel súlyosabb csapásokat osztogathat majd a német légihaderő, ha teljes erejével indul Anglia ellen és a bombavetőkre ezreit küldi a szigetország felé? Minden előfeltétele megvan a sikerhez. Kedvező támaszpontok (két helyről: Calaisból és Bergenből indulhatnak egyszerre a rajok és harapofogószervek foghatják közre Angliát), kitűnő repülőgépanyag, merőben új, nagyhatalmú felszereléssel és mindenekfelett pompásan iskolázott, mindenre elszánt személyzet. Amellett a szigetországban a városok, ipartelepek, kikötők és egyéb hadi-célok szik helyen, nagy tömegben zsúfolódnak össze s így a bombázók szinte minden négyzetkilométeren találnak „munkát”. Ez a körülmény fel-

adatok gyors megoldását rendkívül elősegíti.

Azonkívül bizonyosra vehető, hogy nagy csapatszallítók ejtőernyősök: kirakását s erős csapatkötelékek szárazföldre szállítását is megkísérik majd és egyáltalán nem lehetetlen, hogy ezek a levegőből odaszállított erők éppen olyan eredményesen bomlasztják meg majd hátulról az ország katonai ellenállását, mint tették Hollandiában és általában a nyugati hadszíntéren.

Bizonyos, hogy ez a vállalkozás nem lesz könnyű. Az angolok alaposan felkészültek minderre és maguk a németek sem hiszik — saját kijelentéseik szerint —, hogy „könnyű sétával” juthatnak el Londonba. De biztosra veszik, hogy a nagy roham végül mégis sikerül majd.

Kiterjednek végül a találgatások a német tengeri egységekre is. Igaz, hogy az angol hajóhad félelmes fölényben van a német felett, de most, hogy Skandináviától Afrikaig harcolniuk kell, roppant területen oszlik meg és kérdés, hogy a legendás „Home Fleet” elég erős lesz-e

ahhoz, hogy kivédje a fűrge német motoros gyorsnaszádok és zsebcsatahajók támadását és megakadályozhatja-e, hogy vízi úton is szállítanak csapatokat partra angol földre.

Anglia térdre kényszerítésének másik hatóságos módja: a tengeri ostromzár lenne. Amivel kezdetben az angolok próbálkoztak, azt most a németek visszájára fordíthatják és saját fegyverével törhetik meg az angol hatalmat. Mondottuk, hogy a szigetország harapófogóban van: Skandináviától le a francia-spanyol határig a német az úr az európai tengerparton és a környező vizeken. Az angol hajóraj pedig kénytelen most a világbirodalom távolosó pontjain védeni a világbirodalom érdekeit. Nem gyakorolhat tehát olyan eredményes tengeri ostromzárát, mint a háború kezdetén; másfelől a német buvárhajók és zuhanóbombázók fokozott tevékenysége folytán mindinkább érzi a beviteléhez és nyersanyag-utánpótlásához szükséges hajóter hiányát. Ehhez járul még, hogy az olasz közbelépés folytán földközi-tengeri utánpótlási vonalai is jóformán lezárultak.

Igy fest a helyzet ma, a nagy német támadás előestjén. A közeli napok választ adnak az aggodóknak, hogyan zajlott le és milyen eredménnyel a világtörténelem legnagyobb döntő csatája.

A délkeleteurópai kérdések rendezését beszélik meg Salzburgban

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A román, bolgár és szlovák államférfiak látogatásával kapcsolatban, amelyre a hét folyamán kerül sor, mértékadó körökben kijelentik, hogy a látogatás szoros összefüggésben áll azzal a törekvéssel, hogy Délkelet-Európa valamennyi kérdését békés úton oldják meg végleges rendet teremtve.

Szófiából jelentik: A Bolgár Távirati Irodajelenti, hogy Hitler kancellár meghívására Bogdan Filoff miniszterelnök és Ivan Popoff külügyminiszter a hét végén rövid látogatásra Németországba utaznak.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A birodalmi kormány meghívta dr. Tiso-t, a szlovák állam elnökét és dr. Tuka miniszterelnököt rövid látogatásra.

Szófiából jelentik: Popoff bolgár külügyminiszter kihallgatáson fogadta Olaszország szlovákiai követét, akivel hosszas megbeszélést folytattott. Röviddel az olasz követ kihallgatása előtt a külügyminisztert Boris király fogadta.

Az olasz kormány is meghívta a miniszterelnököt tanácskozásra

Hivatalosan jelentik: Szordán este Gigurtu Ion miniszterelnök elnökelete alatt minisztertanácsot tartottak. Ezen a miniszterelnök ismertette a kormány tagjaival azt a meghívást, amelyet a német kormány a miniszterelnökhöz és a külügyminiszterhez intézett. Ugyanekkor közölte a miniszterelnök, hogy

az olasz királyi kormány részéről is hasonló meghívás érkezett a miniszterelnökhöz és a külügyminiszterhez.

A miniszterelnökség közli, hogy Gigurtu Ion miniszterelnök és Manolescu Mihai külügyminiszter távollétében július 25-től kezdődőleg a két miniszter hazatérteig Mihail Gheorghe tábornok, szárnysegéd, helyettes miniszterelnök vezeti a miniszterelnökség és a külügyminiszterium ügyeit.

Hivatalosan jelentik Berlinből, hogy a birodalmi kormány meghívására Tiso dr. szlovák államelnök és Tuka dr. szlovák miniszterelnök rövid látogatásra Németországba utaznak. Kíséretükben lesz Mach Sándor dr. propagandafő-

nök. Megbízható forrásból érkezett jelentések szerint a tárgyalások a béke megerősítését szolgálják és a tárgyalásra kerülő problémák gazdasági természetűek.

Anglia sorsa heteljesedik

A háboru minden rémsége rázudul a szigetországra. — Anglia pusztulásáért és a birodalom feldarabolásáért Churchillra és a kormányra hárul a felelőség

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz a következőket írja: Anglia felett a végzet beteljesedik. Lord Halifax beszélt és félreérthetetlen módon kinyilvánította, hogy Anglia nem akar a békéről tárgyalni. Németországnak az észszerűséghez intézett felhívását Anglia visszautasította. Németország ezzel a világ közvéleménye előtt elhárította magát az Anglia elleni támadás felelősségét. A német nép vezére kijelentette, hogy Németország nem akar háborút, mert nem látja okát a háború folytatásának. A megértésre irányuló felhívás visszautasításban részesült. Hogy ez mit

jelent, ezt Anglia most már saját testén fogja érezni. Saját földjén fogja az angol nép átszenvéni a legszörnyűbb megpróbáltatásokat. A harc most már rövidesen megindul és azok lesznek ennek a borzalmas vérengzésnek a bűnösei, akik visszautasították a békére kinyújtott kezét. Németország most már végrehajta azt, amit Hitler vezér és kancellár beszédében kilátásba helyezett. A harc nem szűnik meg addig, amíg Anglia nem válik romhalmazzá és az angol világbirodalom nem pusztul el a német öklé uté-
seinek hatása alatt.

Az angol rabszolgatartó klikk nevétségessé vált írja a Berliner Börsenzeitung

Berlinből jelentik: A német lapok szerint Halifax beszédével foglalkozik az egész világsajtó és Angliát kivéve kizárólag Amerikában mutatkozik egyes újságok részéről rokonszenv az angol külügyminiszter kijelentései iránt. A New York Times szerint nem érdekli Amerika közvéleményét, hogy Halifax és az angol kormány milyen eszközökkel óhajtja elérni a kitűzött célt, csupán az angol bátorság megmutatkozása figyelemre méltó. Halifax beszéde azt mutatja, — írja az amerikai lap, — hogy Németországnak elszánt ellenséggel lesz dolga. A német lapok megjegyzik, hogy az amerikai újságírók hiányzik a helyzet felismerésének őszintesége és hozzáteszik azt is, hogy az angol sajtó Halifax lord beszédéhez fűzött kommentárjaiban kizárólag az amerikai lapokra hivatkozik, — mert nyilvánvalólag saját érveik nincsenek. Az angol lapok még mindig eltitkolták a nép előtt a helyzet veszélyes voltát és inkább a panamerikai kongresszus angol-barát frakciójának szótárát használják fel. A Berliner Börsenzeitung, a Times Halifax kommentárjával foglalkozik. Megjegyzik a német lap, hogy az angol rabszolgatartó klikk most nevétségessé vált, mert azokat az emberies elveket dicsegteti, amelyeket évszázadok óta lábbal tiport.

A Times — írja a lap — kijelenti, hogy az utolsó emberig fognak harcolni Angliában és hogy a szigetország sziget voltánál fogva megátmadhatatlan. Ezek az érvek eltérőnek találhatók a megátmadhatatlanság mellett és azt bizonyítják, hogy Churchill, Halifax, a pártok és az angol sajtó még mindig nem okultak a közelgő eseményeikről és a választás helyett a gyűlölet útját választják. Mindezt megfélemlítő lelkűt fognak kapni — írja a Börsenzeitung, — amelyet elkerülhetek volna, de vakaságuk megakadályozta őket ebben.

A NÉMET HADSEREG KÖZSÉGES GYILKOSKÉNT KEZELI A FELFEGYVERZETT ANGOL POLGÁRI LAKOSSÁGOT.

Berlinből jelentik: A DNB közlése szerint már most kihangsúlyozzák német körökben, hogy az Angliában nagy sürgősséggel folyó előkészületek elintézték a nemzetközi jogot, mert ezeknek célja, hogy a polgári lakosságot — a franktörör harca kényszerítse. Berlinben megállapítják, hogy úgy látszik Németország ilyen irányú világos ügyelmezéseit nem vették figyelembe. Most azonban lakosság céllovó gyakorlati a kormány hozzájárulásával folynak. Amerikába fényképek érkeztek, amelyek a polgári lakosságot mutatják be céllovés közben.

A Pictura Post című folyóirat katonai cikkírója a lap legutóbbi számában részletesen beszámolt fegyverkezésre, lövésrakásra, harci-kocsi csapda elkészítésére vonatkozó kiképzésről. A cikk a következő szavakkal fejeződik be: „Fegyverként lehet használni akár egy löporral töltött hüvelyt, vagy egy olyan puskát, amely csak öt yard távolságra löv. Őrizd meg ezt, hogy alkalmazdán segítségével megölhesd egy németet. Hacsak egyet is teresz a földre, hozzájárulsz ahhoz, hogy legyőzzük a Führert.”

Ezek a bizonyítékok mindazt igazolják, hogy mennyire zavaros a helyzet Nagy Britanniában. Németország részéről megismétlik az ebben az irányban kiadott figyelmeztetéseket. Emlékeztetnek arra, hogy a gyilkos lengyel bandák és franktörörök sorsa is kikerülhetetlen volt. Azok a polgári személyek, akik fegyvert emelnek a német hadsereg katonái ellen — mondják Berlinben

klikk nevétségessé vált Börsenzeitung

— nem egyebek gyilkosoknál, ha mindjárt az alsóház igazoló iratait is hordják zsebukban.

KÉTSÉGBEESOTT ERŐFESZÍTÉSEK ANGLIÁBAN A HÁBORUS KÖLTSÉGVETÉS FEDEZÉSÉRE

Londonból jelentik: Sir Kingsley Wood kincstári kancellár az alsóházban bejelentette, hogy a háború céljaira egymilliárd négyszázharminchárom millió font megszavazását kéri. A háború céljaira hetenként 57 millió fontot költenek, ami kellő módon kifejezi azt a tényt, hogy az angol kormány a legnagyobb áldozatot hozza a háború menetének gyorsítása érdekében. Anglia költségvetésének végösszege 3.467 millió font, míg a fedezetlen kiadás 2.200 milliót tesz ki. Az angol kormány a fedezetlen hiány kiegyensúlyozására a tengerentúli birodalmi ál-

Még megmenthető a helyzet, ha az angol nép nem azonosítja magát Churchillal

Berlinből jelentik: Halifax külügyminiszter elhangzott beszédét a német lapok — mint nem kimondott végső döntést, — figyelmen kívül hagyták. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy Churchill mai beszéde lesz a döntő esemény — ha ez is visszautasító lesz, abban az esetben a német fegyverek adják meg a választ. Megkezdődik a támadás.

Csak akkor alakulna másképpen a helyzet, ha az angol nép nem azonosítaná magát Churchill miniszterelnök kijelentésével és tiltakoznék a háború eszterli folytatása ellen.

Ugyancsak egy német forrásból származó híradás szerint

Churchill angol miniszterelnök állítólag biztosítékokat kért Hitler vezér és kancellártól békekötés esetén az angol birodalom határainak biztosítására

és a Németország által elfoglalt országok függetlenségének visszaállítására.

Rómából jelentik: Halifax angol külügyminiszter beszéde után — amelyből kétségtelenül kiderült, hogy Anglia nem hajlandó a békekötésről tárgyalni, — Olaszország több városában tüntettek az angol kormány ellen, amely a háború továbbfolytatását és a további vérontást akarja.

SIKEREKÉRT JELENT AZ OLASZ FŐHADISZÁLLÁS

Az olasz főhadiszállás jelenti: A Földközi-tengeren egy olasz tengeralattjáró elsüllyesztett egy, az Ausztrália csoportba tartozó torpedórombolót és egy ellenséges tengeralattjárót. Az olasz légierők újabb eredményesen bombázták a malta fegyverraktárakat és az ottani tengerészeti berendezéseket. Megfigyelőink megállapították, hogy nagyarányú tűzvéz keletkezett a bombázások következtében. Észak Afrikában 2 ellenséges repülőgépet lelőttünk. Gaetában légi-riadó volt, valamint Rómában is két alkalommal szólaltak meg a légvédelmi szirénák az elmúlt

tal felajánlott hozzájárulást veszi igénybe. Ezenkívül a közvetlen és közvetett adóknak az emelésére gondolnak. A kormány mindent megtesz, hogy az inflációt elkerülje. A jövedelmi adót 37 százalékról 42 százalékra emelik, a nagyobb jövedelmek adóját még fokozottabb mértékben emelik. Felemlik a sör, dohány és bor fogyasztási adóját, valamint a luxuscikkek illetékét. Ujabb cikkeket vonnak fogyasztási adó alá, a melyek nem képeznek közszükségleti cikkeket. Ezenkívül a háborús kiadások céljaira használják fel a takarékosági akció jövedelmét, valamint a hadiköcsönkibocsátás jövedelmét

ANGOL-CSEHSZLOVÁK-ABESSZIN „HÁRMAS SZÖVETSÉG”

Londonból jelentik: Az angol fővárosban tegnap egy csehszlovák kormány alakult. A kormány elnöke a csehszlovák köztársaság egykori elnöke Benes lett. A külügyminiszteri tisztséget Jan Masarik volt londoni csehszlovák követtel töltötték be. A kormány tagjai lettek még Martinek volt közoktatásiügyi miniszter, aki jelenleg mint képviselő a csehszlovák önkéntes hadseregben szolgál és Ossutski volt párisi csehszlovák követ is. A kormány 12 minisztere közül hét cseh, öt pedig szlovák.

Az alsóház ülésén Churchill miniszterelnök kijelentette, hogy az angol kormány tudomását vette a csehszlovák kormány megalakulását. Anglia ezt a kormányt elismeri.

MOST MÁR MEG VAN MENTVE ANGLIA!

Rómából jelentik: Az olasz sajtó rendkívül ironikus hangon ismerteti az angol diplomácia újabb mesterkedését, mellyel angol-csehszlovák-abbesszin hármasszövetség létesítésén fáradozik. Most már meg van mentve Anglia! — állapítják meg érthető derülve az olasz lapok.

KÖNYÖRTELENÜL MŰKÖDIK AZ ANGOL CENZURA

Berlinből jelentik: A német lapok erőlyesen foglalkoznak állást Angliával szemben abból az alkalomból, hogy Hitler kancellár beszéde visszautasító fogadtatásra talált Nagy Britanniában. A lapok közlik a londoni sajtó kommentárjait és megállapítják, hogy Angliában a cenzura soha nem látott mértékben működik és hogy csak azt közölhetik le az angol lapok, ami a kormány szempontjából kedvező. Eppen ezért gyakorlatilag lehetetlenné vált, hogy az angol nép tudomást szerezzen Hitler kancellár békejavaslatáról és hogy döntson is afelől.

éjszaka. A római légvédelmi ágyúk működésbe léptek, egyetlen bombát sem dobtak le az ellenséges repülőgépek, de a legvédelmi ágyúk lövedékeinek számkijai több személyt megsebesítettek.

EREDMÉNYESEN DOLGOZIK A NÉMET LÉGIERŐ ES HADITENGERÉSZET

A német vezéri főhadiszállás jelenti: Egy tengeralattjárónk két ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 14.000 tonnatartalommal elsüllyesztett, dacára, hogy ezek egy hatalmas angol hajókaraván őrizete alatt állottak. A kedvezőtlen idő miatt repülőtevékenységünk csökkentett volt annak dacára a német gépek vosútvonalatokat, országotokat és más katonai célpontokat bombáztak Anglia déli részén. A La Manche csatornában végzett légifelderítések során német repülő 2 partit őrhajót és egy aknakerelő hajót süllyesztettek le. Az északi tengerben elsüllyesztettünk egy angol tengeralattjárót. Ellenséges repülőgépek Nyugat-Németországban újabb támadást hajtottak végre anélkül, hogy jelentékeny kárt okoztak volna. Három ellenséges repülőgépet lelőttünk, egy német repülőgép nem tért vissza.

KÉT ÉRDEKES HIR: BERNARD SHAW IS A BÉKEKÖTÉS HIVE — A NORVÉG KIRÁLY NEM AKAR LEMONDANI

Az Aftonbladet című lap szerint Bernard Shaw kijelentette a lap munkatársa előtt, hogy a jelenlegi körülmények között a háború folytatásának nincs értelme. A lap nem közli a tudósító nevét, aki előtt Shaw ezt az állítólagos kijelentést megtette.

Ugyancsak az Aftonbladet jelenti, hogy Haakon norvég király üzenetet küldött a storting több tagjához és közölte, hogy nem mond le, mert a norvég alkotmány értelmében joga van külföldön maradnia, ha országa idegen katonai megszállás alatt van.

1940. július 26.

Angol kapitalista körök izgalma a munkáspárt befolyásának erősödése miatt

Zürichből jelenti a Timpul tudósítója: A kopenhágai Politiken című lap szerint Londonban bizonyos fokú széthúzás észlelhető. A Cityben ugyanis nyugtalansággal szemlélik, hogy a munkáspárt befolyása egyre erősödik a kormányban. Ez a tény nyugtalansággal tölti el a konzervatív és általában a kapitalista köröket.

A BUVÁRHAJÓ TÁMADÁSOK MIATT ERŐSEN LECSÖKKENT AZ ANGOL HAJÓFORGALOM.

Berlinből jelenti: A Német Távírtai Iroda jelenti: A német búvárhajók és repülőgépek tevékenysége következtében az angol kormány arra kényszerült, hogy a Nyugatanglia felé irányuló tengeri kereskedelmi forgalmat lecsökkentsse. A Bristol csatornát és a Szent György csatornát Cornwalltól Északírorszáig partjáig veszélyes területek jelölték ki a kereskedelmi hajók számára. Ez intézkedés folytán az angol hajók kénytelenek az ír csatorna felé nagy kerülőt tenni, hogy eljussanak Bristolba, Cardiffba, Dél-Wales-be és Liverpoolba.

A PETAİN-KORMÁNY VIZSGÁLATOT INDÍT A HÁBORÚS USZÍTÓ VOLT MINISZTEREK ELLEN.

Vichyből jelenti: A Petain kormány elrendelte, hogy vizsgálatot indítsanak Daladier volt miniszterelnök, Delbos, Mandel és Camrinchi volt miniszterek ellen a hadüzenet és a háború folytatása miatt. Ezek az államférfiak és sok képviselő, akik Északafrikából Marseillebe

érkeztek, nem hagyhatják el a várost.

Vichyből jelenti: A Paris Soir szerint Churchill angol miniszterelnök nyilvánvalóan meg akarja változtatni Anglia alkotmányát. Az angol miniszterelnök az erre vonatkozó előkészületeket már megtegte.

INDOKINA SORSA.

Sanghaiből jelenti: Decous tengernagy kijelentette, hogy átveszi Indokina kormányzóságát, de ugyanakkor nem mond le a távolkeleti francia tengeri haderők főparancsnokságáról sem. Nyilatkozatában kifejtette, hogy elsőrendű célja: a franciák mostani távolkeleti helyzetének fenntartása és Indokínát mindenki ellen megvédeni.

A LEGFELSŐBB SZOVJET-TANÁCS AUGUSZTUS ELSEJÉN DONT A BALTI ÁLLAMOK ÜGYEBEN

Moszkvából jelenti: A Német Távírtai Iroda jelentése szerint a Legfelsőbb Szovjet tanácsot augusztus 1-re hívták össze Moszkvába. Ez lesz a szovjet tanács hetedik ülése. Itt döntenek a három balti állam csatlakozásának kérdéséről. Rigából jelenti: A Stefani ügynökség közlése szerint Kirchenstein lett miniszterelnök a kormány több tagja és 20 tagu küldöttség élén Moszkvába utazott. (Rador)

Moszkvából jelenti: Cripps angol nagykövet tegnap hosszúságú megbeszélést folytatott Lovsovsky helyettes külügyi népbiztossal.

Az amerikai sajtó tiltakozik, hogy Angliának repülőgépeket szállítsanak

Washingtonból jelenti: Az amerikai sajtó részletesen foglalkozik azzal a különös helyzettel, hogy dacára az amerikai hadseregvezetés ellentétes álláspontjának, az USA pénzügyminisztériumában kedden angol-amerikai konferencia nyílt meg, amely újabb Angliának szánt repülőgépek rendeléseket akar eszközölni.

Ezen a konferencián részt vesznek Stensen hadügyminiszter, Knox tengerészeti miniszter, Kunser hadfelszerelési miniszter, Darwis az angol vásárló bizottság ügynöke, valamint Diwerprok és Wilson angol hadügyminiszteri megbízottak. Morgenthau amerikai pénzügyminiszter bejelentette, hogy az amerikai és angol hadvezetőség együttesen 1200 repülőgépet akar rendelni az amerikai hadiiparnál és ezeknek a repülőgépeknek egy részét Angliának szállítják.

Az amerikai sajtó tiltakozik az Angliának szállítandó repülőgépek kiszolgáltatása ellen, mert ezáltal csak az amerikai hadsereg átútó erejét érheti ki.

Washingtonból jelenti: Linadin az agrár munkáspárt kongresszusi képviselője javaslatot terjesztett a kongresszus elé, hogy az USA-ban minden olyan egyesület, vagy szervezet törvénytelennek nyilvánítsanak, amely Angliának hadianyagot akar szállítani.

Washingtonból jelenti: Halixen képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a kongresszushoz, amelyben

a semlegességi törvény megváltoztatását kívánja. E szerint a jövőben meg kell engedni az angol hajóknak, hogy a menekült angol gyermekeket elhozhassák az Egyesült Államokba.

Fiune képviselő, a külügyi bizottság elnöke azt javasolja, hogy ez az elszállítás csak olyan feltétellel történhessen, ha a tengelyhatalmak biztosítják, hogy ezeknek a hajóknak tengeri útjuk alatt nem lesz bántódásuk.

Hold szenátor ellenzi a javaslat elfogadását, mert ez bevezetné lenne annak, hogy az Egyesült Államok beavatkozzanak a háborúba.

Igen sok angliai gyermek van, akik segítségre szorulnak — mondotta a szenátor, — de elsősorban a segítyre szoruló amerikai gyermekekre kell gondolnunk.

Washingtonból jelenti: Az Egyesült Államok hadügyminisztere elrendelte, hogy rendszeres rádió-propaganda kell teremteni, melynek során magasrangú tisztok és katonai szakértők beszéljenek az unjonzás és a katonai szolgálat fontosságáról. A jövő héttől kezdve 750 amerikai rádióállomás közvetít naponta több olyan előadást, amely a hadüzenetemből veszi tárgyát, valamint olyan színi előadásokat, amelyek a katonai hősiességet dicsőítik.

Newyorkból jelenti: Roosevelt elnök tegnap nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Az elnök megcáfolta azokat a külföldi híreket, mintha a német

és olasz katonai hatóságok az amerikai Vörös Kereszt részéről az európai szűkölködőknek küldött segélyeket elkobozták volna. Az elnök kijelentette a következőket:

Nagyszabású aranycsempészség nyomára jött rá a fővárosi rendőrség

Bucurestiből jelenti: A hatóságok az utóbbi idők legnagyobb szabású aranycsempészési ügyét leplezték le. Elfogtak több kolozsvári lakost, akikről kiderült, hogy az elmúlt esztendő során sokatlanul nagy mennyiségben szállították az aranyat külföldre, ugyanakkor pedig kémkedéssel is foglalkoztak.

A Banca Nationala mellett előzőtt négy évvel alakult különleges rendőrség, amely az aranycsempészek ildözésével foglalkozik.

már huzamosabb ideje megfigyelés alatt tartotta Ernster Herman kolozsvári lakost, aki ellen az idők folyamán olyan bizonyítékokat sikerült szerezni, amelyekből kitűnt, hogy Ernster több társával együtt arany vételével és külföldre való szállításával foglalkozik.

Az aranycsempész társaság leleplezése július 2-án történt, amikor is a vasúti csendőrség a bucarestii északi pályaudvaron elfogta Goldstein Vilmos ugyancsak kolozsvári lakost, akinél megmotozása alkalmával nagyobb mennyiségű banya-aranyat találtak. Goldsteinről néhány óra múlva kiderült, hogy Ernster Herman ügynöke és a nála talált nemes fémek ennek Albert nevű fiától vásárolta. A fővárosi rendőrség megkeresésére a kolozsvári rendőrség nyomban kihallgatta Ernster Albertet, aki bevallotta, hogy az aranyat valóban ő adta el Goldsteinnek és ugyanekkor azt is elmondotta, hogy őesapja is foglalkozik arany vásárlásával. Azt azonban tagadta, mintha az országban megvásárolt nemes fémek külföldre szállították volna. A további vizsgálat során azonban kiderült, hogy Ernster és fia már több, mint egy évtizede vették és küldték főleg Zürichbe az aranyat. A „társaságba” tartozott még Ernsteren és fián valamint Goldstein Vilmoson kívül egy Kanftel nevű beszercebányai férfi is.

ÖT HÉT ALATT 15 MILLIÓ LEI ÉRTEKŰ DEVIZÁT CSEMPÉSZTEK KÜLFÖLDRE.

A hatóságok megállapítása szerint Ernsterék főleg az aranytermelő vidékekről szereztek be az aranyat, amelyet aztán elsősorban a Zürichi „Mobilier Bank”-hoz küldték értékesítés végett. Ennél, valamint más

külföldi bankoknál Ernsterék többszáz millió folyószámlákkal rendelkeztek.

A házkutatások alkalmával olyan irások is előkerültek, amelyekből kitűnt, hogy Ernster Herman egyszerre 5—600 millió leinek megfelelő összeget

Látogassa meg a
Bécsi Oszti Mintavásárt

1940 szeptember 1.—8.

Díjtalan beutazási vizum. 60 százalékos menetdíj kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50 százalékos visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33 százalékos menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon. A beutazási vizum iránti kérelmek 1940. augusztus 9-ig benyújthatók. — Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucarestii képviselőjénél: Str. Caima-tei 16, telefon: 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Bucuresti, Calea Victoriei 114, telefon: 5.12.80 és az ország összes utazási irodái által.

— Örülök, hogy Norman Dawis, az amerikai Vörös Kereszt elnöke megerősítette előttem ezeknek a híreknek tarthatatlanságát.

Newyorkból jelenti: A távollevő Hull külügyminiszter helyett Welles Summer nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt és bejelentette, hogy Esztorország, Litvánia és Lettország csatlakozott a Szovjet Unióhoz. A továbbiakban kijelentette, hogy a három balti állam Washingtonba akkreditált követőit továbbra is elismeri az Egyesült Államok kormány.

Buenos Airesből jelenti: A Tampero című lap kiküldött tudósítója arról értesül, hogy a havannai pánamerikai kongresszuson az Egyesült Államok arra akarják rábírní Argentínát, adja át számukra Bafia Blanca kikötőjét, amely 1300 kilométerre van Malvine szigetétől. Ezt a kikötőt az amerikaiak tengeri támaszpont céljaira akarják berendezni, az angolok viszont Malvine szigetét ugyancsak rendelkezésre bocsátanák Amerikának, mint a kikötővel szemben levő támaszpontot. Argentina ehhez a kéréshez nem akar hozzájárulni.

Newyorkból jelenti: A francia kormány által megvásárolt amerikai repülőgépeket, amelyek jelenleg a Martinique repülőgép anyahajó fedélzetén vannak, nem akarják átadni az angol haderőnek.

(Rador)

is kapott a már említett külföldi pénzintézetől. Ezekre a hatalmas összegekre vonatkozóan kijelentette, hogy azokkal soha nem rendelkezett és általában tagadja, hogy ilyen nagyarányú aranyvásárlási üzleteket kötött volna. Ezzel szemben viszont az ügyvédség vádirata azt állítja, hogy az aranycsempész társaság az elmúlt öt hét folyamán 15 millió lei értékű deviza ügyletet is lebonyolított és Románia egy esztendei, 5000 kilogrammi aranytermeléséből évente 7—900 kilogramot vásároltak össze. A nyomozást végző hatóságok azt is kiderítették, hogy

Ernsterék főbbek közötti ügynökkel rendelkeztek Aradon is, de megbízottaik voltak még Nagyváradon, Szigetén és Szatmáron.

Ezek kiténének megállapítására is rövidesen sor kerül.

Az aranycsempészségi ügy vizsgálatával párhuzamosan a kolozsvári katonai cenzurahivatal is vizsgálatot folytatott Ernster és társai ellen, miután megállapították, hogy az aranycsempészek kémkedéssel is foglalkoztak.

Ernster Hermant, éppúgy, mint az arany ügyében, a kolozsvári katonai cenzurahivatal szintén már régebben figyelte, mert feltűnt, hogy a kolozsvári lakos rendkívül sokat érintkezik levelben és távbeszélőn külfölddel. A gyanú tulajdonképpen az keltette fel, hogy Ernster leveleit sifirozva küldte. Lefényképezték a külföldre küldött borítékokat és a bennük lévő szöveget és végül is így jutottak annak megállapítására, hogy Ernsterék kémkedéssel is foglalkoznak.

„KÜLDJEL MEG TOJAST! ...”

Erdekes megemlíteni, hogy miután a leleplezés megtörtént, a kolozsvári katonai cenzuraszolgálat a következő telefonüzenetet hallgatta ki, amelyet Mircea dr., Ernster Herman Bucurestiben lakó veje küldött Kolozsvárra: „Küldjél meg tojást, mert az eddig küldött nem elegendő. Boldog vagyok, hogy „puret” az ügyet kezébe vette, mert így sikerülni fog.” A vizsgálat során ezt a telefonüzenetet is megfejtették, és ez így hangzik: „Küldjél meg pénzt, mert az eddig küldött nem elegendő”. Puret egy személynek a neve, aki szép „tiszteletdíj” ellenében magára vállalta, elintézi, hogy Ernsterék „simán megússzák” az ügyet. A társaság valamennyi tagját letartóztatták és az aranycsempészen kívül, államellenes bűncselekmény, kémkedés és hazaárulás címén indult meg ellenük az eljárás

Napholcz Pál pályafutása

Meglepetés és bizalomteljes várakozás a vatikáni kinevezés első viszhangjai

Rövid vatikáni jelentés tudatta a romániai magyar katolikusokkal, hogy a Szentzséki az egyesített nagyváradi-szatmári római katolikus püspökség élére Napholcz Pál kolozsvári jézusársasági atyát, kolozsmonostori plébánost nevezte ki püspöknek.

A kinevezés Erdélyszerte nagy meglepetést keltett, mert senki sem gondolt arra, hiszen köztudomású, hogy egész más nevek szerepeltek úgy világi, mint egyházi körök találataiban Fiedler István utódnak kijelölését illetőleg.

Napholcz Pál Szatmár-megye szülőtte. Szatmár-megye erdődi járásának egy csöndes, kicsi községe: Szakasas a szülőfaluja. Szakasas, ez a csöndes kis szatmár-megyei falu négy kilométerre van a szépséges erdődi-vártól. E vár falai alatt született meg a nagy magyar költőnek, Petőfinék halhatatlan verse:

Alldogálok a tó partján
Szomorú fűz mellett...

Itt, a történelmet lehelő és emlékeztetésekre indító lankás dombok szelíd hullámai között bújkál meg a csöndes, alig ezer lelket számláló kis szatmár-megyei falu: Szakasas. Népe olyan, mint ez a vidék és levegője. Egyszerűségénél és szorgalmánál csak istenfőző jámborsága nagyobb.

A falu lakossága a 18-ik század végéről való sváb telepítés.

Ez a szorgalmas, istenfőző nép azonban megszerette, szívbe zárta ezt a földet, szíve, lelke már régen megmagyarosodott. Általános volt ez a természetes folyamat az összes sváb telepítési szatmár-megyei falvakban egy-kettő kivétellel.

EGYSZERŰ FÖLDMŰVES SZÜLŐK GYERMEKE

Itt született Napholcz Pál, 1900-ban, mint egyszerű földműves szülők gyermeke. Tehetségével korán kitűnt. Először a község lelkésze, Kőrössi Károly jelenlegi szinérvaraljai plébános figyelt fel reá. Az ő buzdítására és szorgalmazására került az alig tíz éves gyermek a szatmári királyi katolikus főgimnáziumba.

A kis falusi iskolás valóban már a gimnázium padjaiban beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A szatmári főgimnáziumban hat osztályt végzett el és mindvégig színjeles bizonyítványt érdemelt ki. Ez alatt az idő alatt a jézusársasági atyák gondos vezetése alatt álló püspöki konviktus növendéke volt. Itt érezte meg hivatását nemcsak a papságra, hanem a szerzetesi életre is. Különösen megfogta lelkét a jézusársaság szelleme, amelynek itt Erdélyben most Napholcz Pál legkiválóbb képviselője és egyénisége.

A főgimnázium hatodik osztályának elvégzése után belép a jézusársaság tagjai közé. Egy időre abbahagyja középiskolai tanulmányait és Nagyszombatra megy, ahol a noviciátus két évet töltötte. Utána tovább folytatta középiskolai tanulmányait a kalocsai főgimnáziumban. Ugyanitt tette le az érettségi vizsgát.

MAGYAR, LENGYEL ÉS BELGA FŐISKOLÁKON TANULT AZ ÚJ FŐPÁSZTOR

Középiskolai tanulmányainak elvégzése után Lengyelországba ment a rend krakkói bölcséleti főiskolájára. Itt három évig folytatott bölcséleti tanulmányokat. Teológiai tanulmányainak elvégzésére a belgiumi Löwenbe küldték, ahol négy évig tartózkodott. Itt is szentelték pappá.

1933-ban tért vissza Romániába, Szatmárra és azóta is itt működött 1935-ig, majd 1935-től egészen mostanáig, a nagyváradi-szatmári püspöki székebe való kinevezéséig Kolozsvárról, Szatmáron a rend fiatal jelöltjeinek tanításával bízták meg. Ugyanakkor sok lelkigyakorlatot is tartott.

KOLOZSVÁRI MŰKÖDÉSE

1935-ben a jézusársasági atyák Kolozsvárról is házat nyitnak. Elkor helyezték el Napholcz Pált is a kolozsvári házba

Itteni működési tere a lelkipásztori, a társadalmi megmozdulások és a hitbuzgalmi sajtó volt.

Mint Az Apostol című hitbuzgalmi hetilap szerkesztőbizottságának elnöke, a lap szellemi irá-

nyítója és szervezője, a nehéz körülmények dacára értékesen támogatta az erdélyi magyar katolikus sajtó ügyét. Püspöki kinevezése a kolozsmonostori plébánia élén találta és onnan is szőlította most el magas hivatalára.

A NÉP LELKE NAGY FIAIBAN MUTATKOZIK MEG

Erdemes felemlíteni, hogy Napholcz Pál a nép gyermeke a szó legnemesebb értelmében. Nem a divatos népieskedés iratja ezt le velünk, hanem a legőszintébb benső megsejtés és érzelem.

Ma inkább, mint máskor, nagy szükség van

arra, hogy a nép lelke megmutatkozzék nagy fiaiiban és éreztessék tisztító, erősítő, felemelő hatását a nagy eslettségek frontjain. A nép kiemelkedő nagy fiai mutassák meg a tiszta erkölcs, az új társadalmi gondolat és igazságosság nagy közösség-átalakító és felemelő útjait.

Meg kell még említeni azt is, hogy

az új főpásztor fiatal ember. Fiatal, nemcsak évei számát tekintve, hanem lélekben, gondolkodásában, szellemében és tetteiben is. Ez a fiatalság a záloga annak, hogy az épülő új világ harcosa, Egyháza jogainak, értékeinek rettenthetetlen védelmezője, egyházmegyéjének első katonája, híveinek legfőbb lelki irányítója, papjainak megértő, szerető atyja és vezére lesz.

ÜDVÖZLESEK

Az új főpásztor legbensőbb baráti köre a kolozsvári és váradvidéki katolikus közélet vezetői üdvözlésekkel halmozták el felelősségteljes új megbízatásával kapcsolatban.

A Szovjet hivatalosan cáfolja, hogy Romániának népkormány fölállítását javasolta volna

Moszkvából jelentik: A Tass iroda hivatalosan jelenti: Külföldön különböző hírek terjedtek el Szovjetországgal kapcsolatban. Ilyen hír volt az: nunha a Szovjet nagyobb repülőgépszállítványt küldött volna Angliának, valamint hogy a Szovjet és Törökország között bizalmas jellegű kereskedelmi megállapodások megkötése állna küszöbön, nemkülönben, miután a Szovjet azt az óhaját juttatta volna kifejezésre, hogy népkormány kinevezését látta szívesen Romániában. Mindezekre a híresztelésekre vonatkozólag moszkvai illetékes körök felhatalmazták a Tass irodát, annak a nyilvánossággrahozatalára, hogy ezek a hírek egytől-egyig valótlanok és minden reális alapot nélkülöznek.

A háztulajdonosok kérik a vízdíjak és a csatornázási illeték leszállítását

A háztulajdonosok egyesületének vezetősége felkereste Zbegan Vasile vízvezetési igazgatót, akinek különböző kívánásokat hoztak tudomására. Így elsősorban kívánják a vízdíjak általános leszállítását, a vizioráknak negyedévenként, hanem hosszabb időközökben való leolvasását, a téli vízmegtakarítások betudását a nyári hónapok alatt igénybe vett víztöbbletnél. Kérik továbbá azt, hogy a vízdíjakat pontatlanul fizető lakókkal szemben a behajtást városi vgrehajtók igénybevételével eszközölhessék, viszont, hogy a pontos fizetők kedvezményeket kaphassanak. Igen gyakran előfordul, hogy föld-

alatti csőrepedés következtében víztöbblet keletkezik, ami a háztulajdonosnak sok költséget okoz, noha a földalatti csőrepedésért nem vonható felelősségre. Éppen ezért kérik, hogy ilyen esetekben mentse fel őket a víztöbblet megfizetése alól. Végül azt kívánják, hogy a város a csatornázási illetéket is szállítsa le. Kívánásukat memorandumba foglalták és azt átadták Zbegan Vasile igazgatónak, aki megígérte, hogy az emlékiratot át tanulmányozza és a főpolgármesterrel való megtanácskozás után megadja a háztulajdonosok egyesületének a választ.

Jóslatok Németország jövő nagyságáról

A „Tara Noua” írja: A versaillesi Németország területe 471 ezer négyzetkilométer, lakosainak száma 68 millió volt.

A mai német birodalom területe cca 1,550.000 négyzetkilométer, lakosainak száma 170 millió lesz, akik közül:

Németek	80.000.000
Franciák	30.000.000
Lengyelek	18.000.000
Csehek-Morvák	9.500.000
Hollandok	8.500.000
Belgák	6.700.000
Zsidók	6.700.000
Dánok	3.500.000
Norvégek	3.000.000
Luxemburgiak	300.000

A kiscgazdák mentessége a nemzetvédelmi adó alól!

Ismertettük, hogy a jövőben a termelő által a gabonapiacra eladott termények után nem kell fizetni a kétszázalékos nemzetvédelmi adót. Ezzel a rendelkezéssel tehát hatálytalanították a 66468 számú május 20-iki rendelet, amely a mentesítést azzal a feltétellel adta meg a mezőgazdáknak, ha a termelőhelyen adnak el. A földművelői jelleg igazolására az illetékes adóhivatalok jogosultak. Egyben igazolják, hogy a földművelő saját termését adja el, hogy kiscgazda és a földművelés főfoglalkozása. Az eladók ezt az igazolványt a gabonapiac vezetőségének bemutatja és az másolatban adja ki a vásárló kereskedőknek a borderou átadásakor. Az adóhivatali főnökök vagyoniilag felelősek a bizonyítvány tartalmának valódiságáért.

Abban az esetben, ha Angliát legyőzi és az új béket Németország diktálja, valószínűleg bekebelezi Elzászt és Lotharingiát, továbbá Belgiumból Eupent és Malmedyt — (ezek bekebelezése már meg is történt). — Valószínűleg Luxemburgot, akiknek lakosai legnagyobb részét a német nyelvet beszélik. Sziléziát, Pozent és a többi Lengyelországnak juttatott tartományt, valamint Dániából Schleswiget és Holsteint. Cseh- és Morvaország továbbra is protektorátus, azonban szerves része lesz a német birodalomnak. Lengyelország pedig — Németországgal szembeni kapcsolataiban — valamivel szabadabb protektorátus. Ha a gyarmatokat is hozzáveszszük, az új német birodalom területe 700 ezer négyzetkilométer lesz 95 millió lakossal.

HOLLANDIA ÉS BELGIUM EGYESÜL?

Hollandia és Belgium újból egyetlen országot alkotnak majd, de kisebb területtel. Lehet, hogy Franciaország is kap Belgiumból, de Franciaország át kell, hogy adja Itáliának: Korzikát, francia Rivierát és az Alpok vidékét. Anglia legyőzése esetén Spanyolország Gibraltárt kapja meg, Japán Ázsiában az angol és francia impérium tereire terjeszkedik. Az USA az amerikai szövetséges birtokokat foglalná el, India pedig visszanyerné függetlenségét. A Szovjetunió is területi előnyökhöz jutna.

Mindezek természetesen csak feltevések — teszi hozzá a „Tara Noua”.

Meghalt Marczali Henrik magyar történelemtudós

Budapestről jelentik: Súlyos gyásza van a magyar tudományos életnek. Marczali Henrik, a nagytudású és Európaszerte osztatlan tekintélynek örvendő, kiváló magyar történétíró, hétfőn hajnalban 84 éves korában elhunyt.

Marczali Henrik, a somogyvármegyei Marczali községben született 1856. április 3-án. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a budapesti egyetemre iratkozott be és a bölcsészeti kar hallgatója lett. Történelmi tanulmányait ezután Párisban, majd Berlinben folytatta. 1878-ban a gyakorló főgimnázium tanára, 1893-ban a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1895-ben pedig a budapesti egyetemen a magyar történelem nyilvános rendes tanára lett s nyugalombavonulásáig a nemzedékek egész sorába öntötte át páratlanul mély és alapos tudását. 1912 óta a Történelmi Szeminárium igazgatója volt.

A kiváló tudós, akinek neve fogalom volt s akit méltán lehet a legtermékenyebb és legsokoldalúbb magyar történétíróknak nevezni, egész sereg értékes munkája jelent meg s nem egy műve német, sőt angol nyelven is nyomdai-festékelt láttat. Rendszeresen dolgozott ezenkívül számos tudományos és történelmi folyóiratnak, lexikonok nem jelenhettek meg az ő nagyértékű közreműködés nélkül.

Marczali Henrik halála érzékenyen sújtja a magyar tudományos életet, amelynek egyik oszlopa volt.

Georgescu tábornok bukovinai szemleuton

Bucurestiből jelentik: Georgescu Petre tábornok a Nemzet Pártja gárdájának főparancsnoka szemlekörútra indult Bukovinában, ahol a Suceava tartomány székhelyén megbeszélést tart az ottani gárdaparancsnokokkal.

Tilos a zsidóknak a kereszténnyel való házasodás is

Bucurestiből jelentik: A kultuszminiszter rendeletileg eltiltotta a keresztények és zsidók összeházasolását. A jövőben a házassulandóknak származási bizonyítványt kell felmutatniuk.

Negyedmillió hadifogoly tevékenykedik a német gazdasági életben

Berlinből jelentik: A „Reicharbeitsblätter” című hivatalos lapban Helk dr. birodalmi kormánytanácsos hivatalos beszámoló mondást a birodalmi munkaproblémáról. Ebben beszámol arról, hogy a nemzetközi szerződésnek értelmében miképpen használták fel a birodalomban a hadifogoly munkacseréket. Bulgonya, cukorrépa és tengeri természeténél 1939-ben 75.000 lengyel hadifogolyt használtak fel, 1940-ben a lengyel hadifogolyok 84,3 százalékát a mezőgazdaságban, 2,4 százalékot az erdőirtásoknál, 2,2 százalékot az útjavításoknál és 10,2 százalékot az ipari munkáknál. Az idei év tavaszán az összes foglyok közül 90,8 százalék dolgozott a mezőgazdaságban és a Vezér parancsára ezeknek a hadifogolyoknak legnagyobb részét később rendes fizetett munkásokként kezelték a mezőgazdasági munkálataknál. A nyugati hadjárat befejezése után az onnan Németországba került mintegy 250.000 hadifogoly tevékenykedik a német gazdasági életben és különösképpen a mezőgazdaságban.

Módosították a visszavándorlással kapcsolatos intézkedéseket

Bucurestiből jelentik: Ellentétben azzal a tegnap kiadott rendelettel, mely szerint az oroszok által megszállott Besarábiába és Északbukovinába visszavándorló szándékozók a bucuresti rendőrprefektúrán kell jelentkezni, a kormány újabb módosító intézkedéseket hozott. Eszerint mindazok, akik ezeken az oroszok által megszállott területeken születtek, vagy ott lakással rendelkeztek, megfelelő okmányokkal egyenesen a román-orosz határátkelő pontokon (Galati, Reni stb.) jelentkezzenek, ahol rövid formalitás után lehetségessé teszik számukra a megszállott területre történő átkelést.

Olaszország máris elzárta az angol nyersanyagutánpótlás főbb vonalait

A szigetország behozatalának több mint 25%-a a Földközi-tengeren át bonyolódott le. — Németország és Olaszország külkereskedelmi forgalmát a délkeleteurópai államokra állította át

Az olasz hadiflottának Anglia földközi-tengeri hajóhadán a közelmúltban aratott győzelme új helyzetet teremtett a Földközi-tengeren. Anglia többé nem tudja biztosítani kereskedelmi hajóinak szabad közlekedését a Földközi-tengeren s ennek az egyszerű ténynek kiszámíthatatlan hatásai lesznek a nagy háború hátralevő szakaszára.

A Földközi-tenger már Olaszország hadbalépésével zárt tengernek volt tekinthető s ez a körülmény igen súlyosan érintette az érdekeltek három nagyhatalmat: Angliát, Franciaországot az egyik oldalon, Olaszországot a másik oldalon.

ELZARULT SZAMOS NYERSANYAG SZÁLLÍTÁSÁNAK ÚTJA

Franciaország kikapcsolásával Anglia és Olaszország, mint egymással szembenálló felek küzdöttek a Földközi-tenger hegemoniájáért s ebben a küzdelemben az olasz flotta győzelmével talán a háború egyik legnagyobb csapása érte Angliát. Az angol flottának a Földközi-tengerrel való kivonása egyértelmű azzal a ténnyel, hogy a Szelei-csatorna, mint kereskedelmi hajóút, megszűnt az Angol Birodalom számára. Ez a körülmény azért végzetes jelentőségű, mert

Anglia behozatalának mintegy negyedrésze a múltban a Földközi-tengeren át jutott el a szigetországra,

ezen az útn bonyolódott le Indiával való kereskedésének 100, Ausztráliával való kereskedésének 50 százaléka és nagyrésze a Kelet-Ázsiával való forgalmának is. Még egy kirívó képe a veszteségnek:

a Szelei-csatornán átmenő hajóforgalom nettó

Olaszország külkereskedelmi forgalma

De még ennél is súlyosabb Anglia helyzete a Földközi-tenger forgalmából való kikapcsolása miatt, ha tekintetbe vesszük azt a tényt, hogy

a jövőben teljesen nélkülözni lesz kénytelen a délkeleteurópai államokkal folytatott kereskedelmét.

Kőolaj, élelmiszerek, réz és más érc az a legfontosabb árucikkek, amelyeket Anglia a múltban a délkeleteurópai államoktól szerzett be s amelyek most teljesen kiesnek behozatalából... Figyelemreméltó, mint veszteség az is, hogy

ezek az árucikkek most mind a tengelyhatalmak külkereskedelmi forgalmát növelik.

Olaszországot a Szelei-csatorna és Gibraltár lezárása Angliánál sokkal kevésbé érinti. Mindenekelőtt Itália a Németbirodalommal egyetemben már az elmúlt években fokozatosan a délkeleteurópai államokra állította át külkereskedelmi forgalmának súlypontját. Ugyanakkor igen figyelemreméltóan fejlődött a tengelyhatalmak egymásközötti árucseréje forgalma is, amit az alábbi kimutatás szemléltet:

OLASZORSZÁG KÜLKERESKEDELMI FORGALMÁBAN VALÓ RÉSZESEDÉS SZÁZALÉKOKBAN:

	mint vevő		mint eladó	
	1929-ben	1938-ban	1929-ben	1938-ban
Németország	14,9	19,1	15,1	26,7
U. S. A.	11,6	7,5	16,7	11,9
Anglia	9,9	5,6	9,6	6,5
Franciaország	8,8	4,7	9,6	1,5

Olaszország nyersanyagellátása terén a közép-európai államok vették át Argentína és Britindia szerepét s ennek tudható be az, hogy az Anglia és Franciaország nélkül Európára 57% erejéig vett részt 1938-ban Olaszország behozatalában s 45%-ig kivételben.

Ha most ehhez hozzászámítjuk az olasz gyarmatoknak az anyaországgal folytatott kereskedelmi forgalmát, akkor Olaszország behozatalának 59, kivételének 63 százalékát ma is, az angol ellenintézkedések ellenére, le tudja bonyolítani.

Az, hogy Itália a háborús viszonyok ellenére is ilyen nagyarányú kereskedést űzhet partnerrel, elsősorban

a tengelyhatalmak tökéletes együttműködésének köszönhető.

Ismeretes, hogy Olaszország iparának nélkülözhetetlen nyersanyaga a szén s Anglia abban a hitben volt, hogy a tengeri utak elzárásával le tudja állítani az egész olasz ipari termelést.

Az új Németbirodalom vezetői azonban nem ismerik a lehetetlent, az ily nagyarányú szén-ellátásra eddig kombinációba sem vett úton; tengelyen, havonta mintegy egymillió tonna szenet szállítanak Olaszországnak attól a naptól kezdve, hogy Itália háborúba lépett.

regisztrontónájának 50%-a a múltban Angliára volt.

Hogy egy ilyen kereskedelmi, illetve hajózási szak-kifejezés mit rejt magában, arra vonatkozóan eleendő, ha felsoroljuk az angol hajók által szállított legfontosabb árucikkeket:

Indiából: mangán, arany, kőolaj, rézérc, vasérc, ólom, ezüst, juta, pamut, kender, tea, rizs.

Ceylonból: kaucsuk, tea.

Malagából: kaucsuk, horgany.

Ausztráliából: ón, ólom, gyapjú, búza, hús, cukor.

Ehhez hozzájárulnak még az Észak-Afrikából, valamint az Elő-, Közép- és Kelet-Ázsiából jövő árúk,

mind olyan anyagok, amelyek egy hadviselő állam számára nélkülözhetetlenek.

A Földközi-tengeren szállították Anglia kőolajbehozatalának 31%-át és ebből 20%-ot a Szelei-csatornán át. Az arányokra jellemző, hogy

1938-ban csak Iránból 18,5 millió hordó olajat vittek a Szelei-csatornán keresztül Angliába.

A tankhajóknak most kerülő úton kell a szigetországhoz tartaniuk s ez a körülmény 12 nappal 30 napra, tehát 18 nappal növeli a hajóutat Iránból Angliáig.

Indiából és Kínából 14—14 nappal tart tovább a hajóút Afrika megkerülésével.

Míndez persze elképzelhetetlen módon megrágrítja a szállítást és ami még fontosabb, háborús időkben behozhatatlan idővesztéséget jelent.

Persze, ez a gigantikus méretű vasúti szállítás rendkívüli megterhelést jelentett a Németbirodalom és Olaszországot összekötő s a Brenneren áthaladó vasútvonalak, Franciaország megközelítése óta azonban ez a túlzott megterhelés is eliminálódott: a fegyverszármazékok feltételeiben a Németbirodalom magának tartotta fenn a francia vasutak egyrészesének használatát. Ezeknek a vonalaknak egyike — a leg-
rövidebb — Genf közelében Svájcot is átvágja.

T. M.

Capitol-ban

EGYMÁSNAK TEREMTVE

Érdekes film a mai modern házasséletről. A főszerepeket: CAROLE LOMBARD, JAMES STEWART. — Rendezte JOHN CROMWELT

Apollo

FLORENTINE

Kiváló német vígjáték, Joan Lowel „Ein Mädel wird Matrose” című regénye nyomán. A főszerepeket: PAUL HÖRBIGER, Geraldine KATT, Hans HOLT.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

Nyomorúságok

és szomorúságok tarkítják fájdalmasan és lelket gyötörően az életet. Elindult, jámbor felebarátom, jókedvűen utadra és amikor az uccán jársz, lépten-nyomon találkozol olyan emberekkel, akiknek sorsa megindítja szívedet és felhőssé teszi jó hangulatodat.

Hadd mondok két szívbemarkoló esetet.

A legutóbbi esős napon az egyik ház kapubejárataiban vékony nyári ruhába öltözött fiatal nő állott és karján másfél éves kislányt tartott. Az eső órákig zuhogott és két óra múlva még mindig ott látam a fiatal anyát gyermekével. Fájdalmas anya volt, mert arcát kimondhatatlan szomorúság árnyékolta. Beszédbe elegyedtem vele. Oravicán lakott, de férje elhagyta és sem róla, sem gyermekéről nem gondoskodott. Sikerült neki Temesvárra eljutnia az anyjához. Az anyja azonban beteg és öreg nő, aki nem tudja kettőjüket eltartani. A mondott napon reggel felhétkor, amikor még nem esett, indult el állást keresni. Kaphatott volna cselédii helyet, de csak a gyermek nélkül. Reménytelenül indult hazafelé, de az eső a kapu alá zavarta és rettegett, hogy talán estig is ott rostokolhat, mert a gyermekkel nem indulhat a záporban. Sirt. A Gyárvárosban lakik az állomás mellett.

— Nézze, fiam, menjen villamoson, — és a kezébe nyomtam egy pénzdarabot.

— Köszönöm szépen, de ez husz lei és a villamos csak ötre kerül. Egyébként menjen az állami gyermekmenhelyre, ahol szeretettel fogadják gyermekét.

A többiért vegyen valami ennivalót.

A másik eset nap sugaras időben történt. Az uccán régi ismerőssel találkoztam. Magántisztviselő. Azaz csak volt, mert leépítették és nem tud már régén elhelyezkedni. Panaszolta, hogy a jövője sötét, már minden ruháját és fehérneműjét eladogatta a pénzt pedig föltele. Seta közben elmentünk egy uccal kifliárus mellett. Ismerősömnek mintha egyszerűre földre gyökerezett volna a lába. Megállott. A szemé majd kidüledt, úgy tapadt tekintete a pérsüteményre. A szempilláján egyszerűre könny jelent meg.

— Mi baj, barátom? — kérdeztem rémülten.

— Harmadnapja nem ettem, — buggyant ki ajkán a szó.

Aztán egyszerűre szegyenkezés fogta el, mert elárulta titkát, hirtelen elköszönt és elindult. Vá-nanéztem. Nagyon rogyadozó volt a járása. Hamar ismét a nyomában voltam. Kezet fogtam vele és tenyeremmel a tenyerébe tapasztottam tíz lejt.

Akkor aztán már magam siettem el mellőle. Resteltem tőle bocsánatot kérni, hogy nem adhatam tíz leinél többet. Hiszen magam is szegény vagyok.

Utána szótam, hogy ha semmi remény kereset-re az aratási munkával feltétlenül kereshet valamit.
Hafiz Etnekir

— Kárpátalján hivatalos nyelv a ruszin nyelv. Ungvárról jelentik: báró Perényi Zsigmond, Kárpát-alja kormányzója egységes ruszin nyelvtant készítetett és e nyelv alapján elrendelte a ruszin nyelv hivatalos alkalmazását a kárpátaljai közigazgatásban és oktatásban. A magyar kormány a ruszin idegnyomásoknak, akik aratni szoktak járnai a magyar Alföldre, hatvanhat százalékos vasúti utazási kedvezményt biztosított.

— A hóhullám újabb áldozatai Északamerikában. Newyorkból jelentik: Az elviselhetetlen és szokatlanul nagy hőség következtében az USA déli és nyugati részén a hőmérséklet már elérte az 50—60 fok Celsiusot. Eddig 170 ember halt meg hőségta következtében és az óriási meleg elől a szabad vizekbe menekülők közül 170-en fulladtak be a különböző folyókba és tavakba. Nebraska faluban a szárazság az egész terület elpusztította. Illinois államban a búza és a tengeri teljesen elszáradt és az ottani mezőgazdaság valóságos katasztrófa előtt áll.

CSEPLŐGÉP A VÁROSBAN

A minap érdekes látványban volt részük azoknak, akik délfelé áthaladtak a Scudier-liget előtti hídon. A robogó villamos, a száguldozó autók és a csendesen baktató bérkocsik mellett megjelent a cseplőgép. Lassan haladt a sok közlekedési eszköz között. A vontatón ülő munkás nyugodtan kormányozta a szerkezetet, nem ösztökölte sietésre a gépet. Az emberek ezt olyan furcsának találták, hogy megálltak és bámszkoztak. A cseplőgép munkái is nyugodtan haladtak mellette. A hídön siető emberek semmi hatással nem voltak rájuk. Mosolyogtak a kerékpárosokon, akik gúnyosan nézték a lassú haladást.

— Ezeknek van idejük — jegyezte meg valaki az ácsorgó emberek közül. És a legtöbben irigyelték a nemtörődömséggel haladókat, akik még nem gondolkoztak azon, hogy az idő pénz.

— A magyar parlament szeptember 6-án ül össze ismét. Budapestről jelentik: A magyar fővárosból érkezett jelentések szerint a parlamenti ülések szeptember hatodikáig szünetelnek.

— Angol orvos tragédiája. Stockholmból jelentik: A svéd lapok londoni tudósítói egy angol orvos halálos tragédiájáról számolnak be. Az angol hadügyminisztérium rendelkezésére ugyanis az országutakra úveg és cserép darabokat szórtak fel, hogy az ellenséges autóknak és páncélosoknak gumikerekeit megakadályozzák az előrementelen. Mind erről nem tudott John Cannari orvos, akit egy szüléshez hívtak és autóján 60 kilométeres sebességgel sietett betegéhez. Az autógumi defektet kapott, a kocsit neki ment egy táviróoszlopnak és a szerencsétlenség következtében az orvos holtan maradt az országúton.

— Menesztették a munka- és közlekedésügyi minisztérium zsidó tisztviselőit. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi és közlekedésügyi minisztérium hivatalosan közli, hogy a mai nappal elbocsátották az első csoportját ama zsidó vallású alkalmazottaknak és tisztviselőknak, akik a minisztérium osztályaiban ideiglenes jelleggel állottak alkalmazásban.

Harisnya árusítás

gyári áron fogyasztók részére páronként is.

Csak július végéig

„ROCCA“ harisnyagyárnál

II. Penes Curcunul 4. (Klapka sor.) Mindenemű fiúr gyermek, férfi és női harisnyák hibátlan minőségben és kivajított hibával. — Kivételesen olcsó árak. Gyermek harisnyák ára 12 leitől kezdve. — Árusítás 8—1-ig és szombaton d. u. 4—7-ig, mai naptól kezdődően.

— Megnyílik a párisi tőzsde. Párisból jelentik: A bankok és hitelintézetek ma megnyitották kapukat és minden valdóznúség szerint megnyílik a párisi tőzsde is. Kezdetben csak egyes állampapírok forgalmát engedélyezik, ezek közül is csak készpénz lebonolyított formájában.

— A Führer a bayreuthi ünnepi játékon. Berlinből jelentik: A bayreuthi ünnepi játékok 1940-ben a Kraft durch Freude nemzeti szocialista intézmény rendezése keretében kerültek előadásra. Tíz-czernyi munkás és katona látogatói voltak eddig az előadásnak. Kedden váratlanul Bayreuthba érkezett Hitler vezér és kancellár, aki résztvett Wagner az Istenek alkonya című opera előadásán. Mikor a Vezér a színházban megjelent, Ley dr. birodalmi miniszter és Winnifred Wagner, a nagy zeneköltő unokája fogadták. A hallgatóság az opera szünetében véget nem érő lelkesedéssel ünnepelte a Führert. Az előadás végeztével Hitler az állomásra hajtatott és az uccákon sorfalat álló közönség meleg lelkesedéssel búcsúztatta.

— További házkutatások Belgrádban. Belgrádból jelentik: A belgrádi rendőrség a jugoszláv főváros szabadkőműves páholyában lefolytatott házkutatással kapcsolatban házkutatásokat tartott több olyan személyiség lakásán is, akikről feltehető, hogy a szabadkőműves vezetőkkel összeköttetésben állottak. Magyaranyu vizsgálat van folyamatban, amelynek fejleményei csak később kerülnek nyilvánosságra.

(—) Vízbe fulladt egy kisleány. Fortner Margit, tizennyéves bogártelepi leány a község határában vízzel telt gödörben fűrődött. Üszni nem tudott és amikor mély vízbe került, alámerült. Társnői a közelben dolgozó embereket hívták segítségül, akik kihúzták a vízből, de már halott volt.

(—) Adomány a szülőföthon javára. A Magyar Népközösség irodájában N. K. a létesítendő magyar szülőföthon és csecsemőgondozó javára 10.000 leit adományozott.

Partie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyemalsónemű, darabonként is. Délelőtt 9-től, délután 6 óráig. A

„Tricolorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási út.)

DZSUNGEL

látására nem kell a boldog temesváriaknak sem Indiába, sem Afrikába utazniok. Megláthatják a dzsungelt itt helyben és bérmentve. Csak el kell menni a belvárosi Zurabara és Olimp uccákba. Ott látható a dzsungel teljes mivoltában, tökéletes vadsgában. Bokrok és emberrnyi magasságú sűrű füvek alkotják a dzsungelt. Más esztendőben is burjánzottak ezek a bokrok és füvek, azonban akkor a városi kertészeti munkái kaszával és sarlóval hadat üzentek azoknak. Ebben az esztendőben a kaszások nem jelentkeztek és a dzsungel növényei, amelyeknek még az állandó esős időjárás is kedvezett, annál dúsabban burjánozhatnak.

(—) Javítják a Dóm-templom tetőzetét. A múlt heti nagy vihar, mint megirtuk, amely elvonult városunk felett, a Dóm-templom tetőzetét is erősen megrongálta. Az okozott kárt most javítják. A templom egyik keresztjéhez létrát támasztottak, az egyik munkás serényen kopácsol a magasságban és nem törődik a bámsz emberekkel, akik fejüket csóvával néznek a magasba. A kereszt mellett állvány emelkedik, amely magasabb, mint a kereszt és már messziről tudatja, hogy a vihar nyomai nemsokára eltűnnek a Dómról.

(—) Új taxiállomás. A város vezetősége elhatározta, hogy a műegyetem közelében a Lalescu-uccában új taxiállomást létesít. A városi mérnök-ség már megkapta az utasítást, hogy az új taxiállomás létesítésével kapcsolatos műszaki munkálatokat elvégezzék.

(—) Temesvári idegenforgalom májusban és júniusban. Biraescu Traian, a városi statisztikai hivatal főnöke most készítette el a kimutatást a májusban és júniusban Temesvárról járt idegenekről. Májusban 154, júniusban 125 idegen állampolgár járt városunkban. Ezek állampolgárság szerint a két hónapban a következők voltak: amerikai 2, belga 4, boigár 2, szlovák 11, svájci 2, angol 8, eszt 3, francia 7, német 92, görög 6, olasz 18, jugoszláv 42, lengyel 16, orosz 1, svéd 1, török 4, magyar 58, más állampolgárságú 2. Román állampolgárságú idegen májusban 2474 és júniusban 2084 fordult meg Temesvárról. Öt napnál nem tovább 4444 idegen tartózkodott Temesvárról, harminc napon túl pedig 27. Májusban és júniusban összesen 4837 idegen állampolgárságú és belföldi idegen volt Temesvárról.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozások jelentették be: özv. Paral Miksáné született Klabicsok Róza 85 éves, Stoian Carol házmester 62 éves, Nagy János cipész 17 éves Jorga Ioan lakatos 19 éves és Molnar Miksáné született Reiner Cecilia 60 éves.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, július 25-én a következő gyógy-szertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszer-tár.

Gyárnyárosban a Maresal Joffre uccában levő Schul gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsicani, az Elíte kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati“, Esplanade szállodával szemben
„Literatura“, Calea Victoriei

— Nyolcvanezer bukóvinal és beszarábiai német telepítések Németországba, Berlinből jelentik: Német bizottság érkezett Moszkvába, amely a beszarábiai és északbukovinai németeknek a birodalomba leendő visszatelepítését tárgyalja le a szövetséggel. Hivatalos megállapítás szerint a birodalomba visszatérő németek száma mintegy 75—80 ezer lelket tesz ki. Beszarábiában 28 faluban, Tarantino és Sarata környékén 1814—1842 között telepedtek le ezeknek a németeknek ősei, akik Dél-németországból és Keletporoszországból jöttek annak idején.

— A Vörös Kereszt munkaközvetítő irodát állított fel a menekültek részére. Bucarestből jelentik: A Vörös Kereszt vezetősége Bucarestben a Strada Biserica Amse! 9. alatt külön állás és foglalkozásszerű irodát szervezett meg a beszarábiai és északbukovinai menekültek részére.

— Ásványi terméket csak miniszteri engedéllyel lehet az országból kiszállítani. Bucarestből jelentik: A vámvezérgazgatóság valamennyi vámállomáshoz rendeletet küldött, mely szerint ásványi termékeket, a jövőben csak a nemzetgazdasági minisztérium főosztály és bányai osztályának előzetes engedélye alapján lehet kivinni az országból.

(—) Betegpénztári könyvek kicserélése. A betegsegélyező pénztár vezetősége felszólítja mindazokat, akiknek új könyvecskéjük július 6-ig át kellett volna venniük, de ezt eddig nem tették meg, hogy új könyveikért sürgősen jelentkezzenek. Mindazokra, akik ennek nem tesznek eleget, büntetés vár.

(—) Nines világitási korlátozás. A város légvédelmi hivatala közli, hogy a lakások, üzletek, kirakatok és nyilvános helyiségek világitása tekintetében semmiféle korlátozás nincsen és mindenki tetszése szerint világitathat. A világitásban csak akkor kell korlátozást alkalmazni, ha azt a légvédelmi hivatal az újságok útján előre közli.

(—) A múlt heti vihar áldozata. A múlt heti nagy vihar a józsefvárosi vasúti állomás fűtőházának egyik melléképületéről leszállította és a földre vetette a tetőt. A lezuhánót tetőzet a közelben tartózkodó Marga Constantin fiatal vasutasra esett, aki súlyos belső és külső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen ember, akit szülőfalujába, a szőrenygyei Krusovácra szállítottak, most behalt sebüléseibe.

(—) Megfosztották mandátumától Hubay és Vágó nyilaskeresztes képviselőket. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház nyári szünete előtti utolsó ülésén ismertették az összeférhetlenségi bizottság jelentését Hubay és Vágó nyilaskeresztes képviselők ügyében. Ismeretes, hogy a két képviselő a közelmúltban kisebbségi törvénytervezetet terjesztett a képviselőház elé, amelyet a kormány a magyar állam szervezete elleni cselekménynek minősített. Az összeférhetlenségi bizottság ülésén Teleki Pál gróf felszólalása után 11 szavazattal kimondták, hogy a két képviselőt megfosztják mandátumuktól.

(—) Lazarowicz Lázárt a fővárosban letartóztatták. A fővárosi rendőrség a közelmúlt napokban tiltott valutaüzkerkedés miatt letartóztatta Lazarowicz H. Lázárt, a Hanag volt temesvári igazgatóját, akinek lakásán nagyobb mennyiségű idegen valutát foglaltak le. Lazarowicz évek előtt Temesvárott sokat szerepelt, élénk forgalmat bonyolított le a kivándorlási üzletek terén, majd Bucarestbe tette át tevékenységének színhelyét. Turisztikai vállalatot létesített, de a tiltott valutaüzemeltől sem idegenkedett és ezért most letartóztatták. A fővárosi ítélőtábla vádpancáca tegnap megerősítette a letartóztatási határozatot.

(—) Baicu Nicolae volt rendőrvezető a sziguranca vezetője. A csendőrség és rendőrség egyesítésével a temesvári rendőrség parancsnoka, mint jelentettük, Eraia Ion ezredes, a csendőrlégi parancsnoka lett. Baicu Nicolae, a temesvári rendőrség volt vezetője, felügyelői rangban a temesvári rendőrfelügyelőségen nyert beosztást, ahol a sziguranca-hivatal és a temesvári, valamint temesmegyei büntető osztály vezetését látja el.

— Új katonazenei főnök Lugoson. A Temesvárra helyezett Petcu Oprea kapitány, katonai zenekari főnök helyére Bucarestből Gheorghe Dimitrie kapitányt helyezték Lugosra.

(—) Lugos város átnyújtotta Mocsonyi miniszternek a diszpolgári oklevelet. Lugos városa nemrég — miként megírtuk — diszpolgárává választotta Mocsonyi Antal miniszter, udvari fővadásznesztert. Boitan Panait prefektus és Dobrin Ionel dr. polgármester vezetésével most küldöttség kereste fel Mocsonyi Anton minisztert és átnyújtotta neki a Simonescu Virgil festőművész által készített mesterművi diszpolgári oklevelet.

— Július 31-én lejár az adóamnestia. Bucarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közteszámra hozza, hogy július 30-án lejár az adóamnestia kedvezményeinek igénybevételére adott határidő. Aki eddig az időpontig nem jelent be, hogy igényt tart az erre vonatkozó törvény előnyeire, köteles a hátralékos pénzügyi kihágásokból származó bírságokat teljes összegben kiegyenlíteni.

(—) A fürdés két áldozata Lugoson. Serbanescu Romulus, a lugosi pénzügyigazgatóság 29 éves tisztviselője, családjával kirándulást tett. A nagy melegben a férfi megfürdött a Temesbe, amikor hirtelen örvénybe került és elmerült a habokban. Holttestét csak másnap találták meg. Gaspar Ion, 20 éves lugosi fiatalember szintén a Temesbe fürdött és a mély vízben halálát lelte.

(—) Halálozás. Sulyos csapás érte Molnár Miksa nyugalmazott vasúti főellenőrt. Felesége, született Reiner Celestine 60 esztendőskorában meghalt. Halálát férjén kívül gyászolja két leánya, Hajnalka, férjezett Róth Jenő gyógyszerésznő, Böske, férjezett Weimann Imre gyógyszerésznő, unokái és rokonai, köztük a Molnár, Magyar és Brauch családok. Temetése ma, csütörtökön délután 6 órakor megy végbe a zsidó temető halotti csarnokából.

LÁTOGASSA MEG Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:

Budapest Székesfőváros

Időgenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.

Telefon: 181.213, vagy 181.349

A Nemzet Pártja vezetőségének rendelkezése a köztisztviselők beiratkozásáról

Bucarestből jelentik: A Nemzet Pártjának legfőbb vezetője a következő 8-as számú dekrétumot dicsátozta ki:

— Vezérkari főnökünk előterjesztésére és figyelembe véve a Nemzet Pártjának megalakításáról és az abba leendő beiratkozásról szóló dekrétumunkat, a következőket rendeljük el:

1. Az augusztus elsejéig szóló beiratkozási kötelezettség nem vonatkozik a koncentrált, vagy mozgósított köztisztviselőkre.

2. Mindazon köztisztviselők, akiket koncentráltak, vagy mozgósítottak, leszerelésüket követő 30 napon belül jogosultak a Nemzet Pártjába beiratkozni. Azok a következmények, amelyek a beiratkozást nem teljesítő köztisztviselőket éri, a koncentrált és mozgósított köztisztviselőkre csak leszerelésüket követő 30 napon túl érvényesek.

3. Mindazon köztisztviselők, akik Beszará-

biából, vagy Észak Bukovinából menekültek, jába ott, ahol menekülésük után letelepedtek. A főkre a jelen rendelkezésben foglalt kivételes intézkedés nem vonatkozik, azoknak augusztus 1-ig kell a beiratkozási kötelezettségnek eleget tenni.

Egészséget.

Bucaresti, 1940. július 24.

Carol

Ion Gigurtu

A Nemzet Pártjának vezérkari főnöke a Nemzet Pártjának vezértitkársága közli a következőket:

A legmagasabb dekrétum értelmében köztisztviselők és köztisztviselőnk tartoznak a Nemzet Pártjába beiratkozni. A párt vezértitkársága közli, hogy csak a 21-ik életévüket betöltött köztisztviselőkre és köztisztviselőnkre vonatkozik a rendelkezés.

Olaszország háboruba lépése után Spanyolország cselekvése várható

Newyorkból jelentik: A Newyork Times madridi tudósítója közli, hogy Spanyolország ugyanazt a politikát fogja folytatni, mint Olaszország, egyelőre azonban fenntartja nemhadviselő magatartását. (Curentul)

Berlinből jelentik: A Völkische Beobachter jelenté: Az angol kormány minden lehető módon rá akarja bírni a portugál kormányt, hogy hagyjon fel semlegességével. Olyan kísérletről van szó, amely Portugáliát Anglia saját számára akarja megnyerni oly módon, hogy stratégiai támaszpontokat engedne át az angoloknak portugál területen. Az eddigi jelentések szerint az angol nyomásnak nem lesz meg az eredménye. Állítólag a kenti herceget bízza meg Churchill azzal, hogy személyesen vezesse a tárgyalásokat.

Madridból jelentik: A szerda reggeli spanyol lapok Halifax beszédével foglalkoznak és megállapítják, hogy a német békefelhívás visszautasítása a legsúlyosabb történelmi felelősséget zúdította Angliára. Halifax elutasító válasza nem keltett különösebb meglepetést Spanyolországban, mert túlnyúló elismertéit érveit az angol sajtó már napok előtt közölte.

Madrid politikai körei sajnálják, hogy Anglia nem ragadta meg a Hitler beszéd nyújtotta utolsó alkalmat

és most már a döntés a harcatereken történik meg. Gibraltarból jelentik: Az erőd polgári kiürítését megkezdették és a hét végéig 15.000 embernek kell elhagyni Gibraltarot. Aki vonakodna a kiürítési rendeletnek eleget tenni, 100 fontig terjedő pénzbüntetésben és három hónapig terjedő elzárásban részesülnek.

— Rövidesen befejeződik a galíciai németek áttelepítése. Posenből jelentik a DNB: A wolyniai és galíciai németeknek Németországba való áttelepítése végéhez közeledik. Július 20-án 18 ezer földműves családból 10 ezer hétszázat elhelyeztek. Naponta 180 családot helyeznek el az előre berendezett tanyákon. Úgy hiszik, hogy az áttelepítés aug. hónapban befejeződik. (Rador).

— Megvonják a külföldre szökött franciák állampolgársági jogát. Vichyből jelentik: A minisztertanács javaslatot fogadott el, amelynek értelmében megvonják a francia állampolgárságot és elkobozzák vagyonukat azoktól a személyektől, akik 1940 május 10 és június 30. között elhagyták Franciaországot. Az állampolgárság elvesztése kiterjedhet az érdekelt személyek családjára is. (Rador.)

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Csütörtök, július 25.

APOLLO: Florentine (német film).

CAPITOL: Egymásnak teremtve (angol film).

CORSO: A nyugalom (francia film).

SCALA: Családi háromszög (francia film).

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros központjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)

Polgári szálló — polgári árak!

SPORTTESEMÉNYEK

Atlétika:

A Távolkeleti Játékok legtöbb számát a japánok nyerték

A japán császárság fennállásának 2600 éves évfordulója alkalmából — háború ellenére is — megrendezték a Távolkeleti Játékokat. A legtöbb atlétikai számban természetesen a japánok győztek, de kiválóan szerepeltek a fülöpszigetiiek is. A Japán által elfoglalt kínai területek atlétái is indultak, de a mandzsu atlétákkal együtt egyelőre még kevés sikerrel. A győztesek a következők:

100 m: Yosioka Japán 10,7 mp. 200 m: Guzman fülöpszigeti 22,3 mp. 400 m: Lovine fülöpszigeti 49,5 mp. 800 m: Ishida Japán 1 p. 56,5 mp. 1500 m:

Jushiwey mandzsu 4 perc. 5000 m: Murakoso Japán 15 p. 06,4 mp. 110 gát: Murakami Japán 14,9 mp. 400 gát: Rovello fülöpszigeti 54,4 mp. 4x100: Fülöpszigetek 42,1 mp. 4x400: Fülöpszigetek 3 p. 22,2 mp. magas: Akima Japán 198 cm. távol: Harada Japán 729 cm. hármas: Harada Japán 15,18 m. rúd: Abe Japán 390 cm., gúszkosz: Miyasiro Japán 43,47 m., gerely: Vatanabe Japán 62,42 m., kalapács: Sírasi Japán 48,80 m., maratonfutás: Akiba Japán 2 óra 39 p. 59 mp.

Német mintára.

Romániában is bevezetik a tiszta amatőr labdarugást

Az ország új politikai fordulatával kapcsolatban a sportban is alapvető változások várhatók. A labdarugósövetség elnökségét Frankfurtban az amatőr német labdarugás nagysága arra az elhatározásra bírta, hogy a román labdarugást is új alapokra fektesse, német minta szerint. Az új „alkotmány” tervezete már készben van. Lényege az, hogy

megszűntetik a professzionizmust és tiszta amatőr alapokra helyezik az ország labdarugósportját.

Az elvi határozat részleteit a szakbizottságok most tárgyalják és körülbelül azonosak lesznek azokkal az intézkedésekkel, melyeket az MLSZ négyes bizottsága két héttel ezelőtt kimondott.

Sporthírek mindenfelől

A szövetség elkészíti a nemzeti bajnokság sorsolását. A nemzeti bajnokság őszi fordulójának sorsolására minden előkészületet megtesz a szövetség. A sorsolást meg ennek a hétnek végén elkészítik. A tervezet szerint a szövetség két sorsolást készít el. Az egyiket 12, a másikat 14 csapat részvételével.

Auer az FC Rapidnál marad. Olyan hírek terjedtek el sportkörökben, hogy Auer Ricsi szerződésének lejártá után eltávozik az FC Rapidtól. Most azonban sikerült a megegyezés Auer és egyesülete között, amelynek következtében az aradi származású futballista, mint edző és játékos az FC Rapidnál marad.

Szeptemberben lesz a Románia — Németország válogatott ökölvívó mérkőzés Bucurestiben. Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint a Románia — Németország ökölvívó mérkőzés szeptember hónapban kerül sorra Bucurestiben.

A NAC csapata nem vesz részt a B. ligában. A NAC vezetősége elhatározta, hogy nem nevezzi be csapatát a B. liga küzdelmeire. A NAC vezetősége csak abban az esetben hajlandó csapatát benevezni, ha olyan B. liga körzetbe osztják be, ahol 750 kilométernél nagyobb távolságra nem kell utaznia.

A Kis Középeurópa Kupa döntőjét esti mérkőzés keretében bonyolítják le Bucurestiben. A fővárosi sportkörök foglalkozva a Kis Középeurópa Kupa döntőjével megállapítják, hogy ezt valószínűleg esti mérkőzés keretében játsszák le Bucurestiben.

KÖZGAZDASÁG

Tejgazdasági iparunk reformjai

Tejgazdasági iparunk, amely a mezőgazdasági termelés egyik fontos ágazata, ma stagnál. Míg más országokban a termelés helyes szabályozását a legtöbb esetben törvényhozási úton rendezik, az árú mennyiségét szaporítási és a minőségét feljavítási igyekezetek, az exportot pedig prémiumokkal elősegítik, addig nálunk ezen a téren még csak a kezdet stádiumában vagyunk. Eddig folytatott tejgazdasági politikánk nem a leghelyesebb mederben folyt. Néhány nagyobb tejgazdasági cég kivételével

a sok kis tejuzem szakképzettség és tőke hiányában a legjobb akarat mellett sem állíthatott elő egyöntetű, kifogástalan árumennyiséget. Tejgazdasági iparunk termelésének majdnem nyolcvan százalékát jogos bírálatban részesülhet, mert ezzel a minőséggel rendszeres exportot lebonyolítani nem lehet. A tejtermékek exportjának előfeltétele: egységes áruminőség. Ezt hogyan érhetjük el, ebben látjuk a kormányzati intézkedés szükségességét.

Ha már speciális tejgazdasági szakiskoláink nincsenek, legalább

a tejgazdasági szakoktatás, mint főtantárgy kötelező lehetne ott, ahol a kormányzat mintatelep felállítását rendeli el, amint ez külföldön már régen szokásos (Kiel, Kremsier stb.). Csakis így lehet racionális tejtermelésünk minden fázisát megismertetni, népszerűsíteni és a helyes tejkezelés, vaj- és sajt készítésen kívül szemléltető módon bemutatni az erre hivatottaknak a tejgazdasági hulladékok okszerű gyártását (kazein, tejcukor, albumin stb.), amelyek segítségével sok száz millió értékű termék lehet feloldozni.

A mi országunk már kedvező földrajzi fekvésénél fogva is predestinált arra, hogy tejgazdasági iparunkban az egységes áruminőség megteremtésével és ennek exportálásával olyan jelentős külföldi piacokat szerezzünk meg, ahol most parlagon heverő nagy közgazdasági értékeink megmenthetők. Dánia és Hollandia már évtizedek óta exportálja a külföld nagy városába a világ legjobb vaját. Dánia nagy gazdaságát éppen évtizedek óta jól megszerzett tejgazdasági telepeinek köszörheti: évente több mint száz millió kilogram vaját exportál és még az Egyesült Államokba is szállít,

Nemzeti tejgazdasági iparunk racionalizálásánál

az első lépés a tejgazdasági mintatelep felállítására lenne és az okszerű tejgazdasági politika irányelvei közé tartoznék az, hogy a külföldi szakemberek alkalmazását lehetővé tegyék. Rendelkezésre álló szakembereink kis részének még alapos előtanulmányokra és gyakorlati útmutatásokra lenne szükség, hogy aktív munkásságuk bevonásával életre hívassuk — külföldi államok példájára — azokat a modern, központosított üzemeket, amelyeknek termékei révén tejgazdasági iparunknak is helyet foglaltatnának az európai piacokon. Nálunk ezidő szerint mindössze két-három olyan tejszövetkezeti alakulat működik, amely dícséretes előrelátással egységes minőségű vajnak a készítésére rendezkedett be, naponta jelentős mennyiséget, három-négyezer kilogram vaját termelnek és már Palesztinába is exportálták vagontelepekben vaját.

A Transsylvania vajgyár Marosvásárhelyen, a magyar szövetkezetek központosított üzeme,

továbbá a Centru és Agraria szövetkezet Temesvárott, a bánági németesség alakulata. Ez azonban még csak a kezdet, mert nyersanyagunk, a zsíros teljes tej, háló dús és egészséges állatállományunknak, feles számban van az országban. A tehéntej és juh-tej mennyiségét teljes egészében felvenni és racionálisan feldolgozni: ez lenne a jövő feladata és ha sikerült az illetékes kormánykörök figyelmét erre felhívunk, úgy már csak rövid idő kérdése lenne tejgazdasági iparunk erős fellendülését biztosítani.

A külföldi tejgazdasági ipar máris beilleszkedett a mai dinamikus idők hangulatába. Egyes országokban a minisztériumok kebelében külön tejgazdasági ügyosztályokat állítottak fel és ezeknek feladata a tejgazdasági ipar további fejlesztésének alapjait lefektetni, a tejgazdasági körök kívánalmait és sérelmeit esetről-esetre ismertetni, gyors kormányintézkedést sürgetni, biztosítani a tejgazdasági melléktermékek értékesítési lehetőségeit.

a mezőgazdasági kamara bevonásával tejgazdasági versenyeket rendezni és a minőség feljavításával az okszerű exportlehetőség útjait egyengetni. Ez az irányító szerv nálunk

még hiányzik és ennek a mielőbbi felállítására tejjazdasági iparunk elsőrendű érdeke. Sürgősen meg kellene vizsgálni a tej és tejtermékek forgalmazására vonatkozó régebbi határozatokat is és a higiénikus szempontokra is figyelemmel kell lenni. El kellene rendelni, hogy

a törvényes zsírfokot el nem érő tej csakis ipari feldolgozás tárgyát képezheti

és külön rendszabály volna szükséges a teljes tej piszkoktartalmának rendezésénél, mert bakteriológiai-állag igazolható, hogy a teljes tej magas piszkoktartalma a különböző fertőzések okozója.

Fejmerülhet továbbá a kérdés, hogy a Bánsgában, Temesvár központja miatt nem valószínű, hogy az elmúlt évek során egy komoly, számottevő, olyan központosított tejuzemet, amely felszívja magába a vidék tejfeleslegét, ezeket szakszervei feldolgozza, a belföldi szükségletet ellátja és a felesleget exportálja? A múlt tévedései közé tartozott az, hogy a temesvári tejközpont élére nem szakembervezetőket állítottak és így ez

a jobb sorsra érdemes üzem néhány évi veszteséges vezetése után bezárni kényszerült.

Ma felette indokolt lenne, hogy ez a tejközpont ismét felvegye működését, a mult tapasztalatain okulva, azonban ez ne városi kezelésben történjen, mert a tejgazdasági üzem vezetése gyors elhatározásokat, fürgé kereskedelmi érzéket követel, ezt pedig egy természetesen lassúbb menetű városi ügykezeléstől kívánni nem lehet. A tejközpontot bérbe kell adni olyan garanciaképes, belföldi csoportnak, amely a helyiség és berendezés átvétele után saját költségén és szakemberei bevonásával biztosítaná a városi lakosságnak hamisítatlan, zsíros és piszkoktartalmától megtisztított, pasztörizált teljes tejjel való ellátását. Azonkívül a tejközpont így megteremtődne az egységes minőségű márkavaját is és biztosítaná a tehenőrtartó gazdáknak azt, — ami még mindig megoldásra váró kérdés — hogy a tej melléktermékeit is átveszi. Eddig ugyanis, kevés kivétellel, a sovány tejet a tehenőrtartó gazda a disznókkal etette fel. Ma azonban a tejgazdasági ipar ezen a téren is meglepő eredményt produkál.

A sovány tejből kazeint készítenek, ezt gomb-üzemek, vegyi gyárak használják fel festék, hideg enyv stb. készítésére.

Az utóbbi két esztendőben ezen a téren még forradalmibb jelentőségű találmánnyal lepte meg egy ország vegyész a tejgazdasági tudományt, amelynyiben a sovány tejből, illetve

a kazeinből szövet készül.

Férfi és női szövet készül, amely tartós, tetszetős és olcsó.

A kormány megfelelő intézkedéseivel kívül a temesvári városvezetésnek is egyik fontos feladatát képezni komoly cégekkel az érintkezést mielőbb felvenni és odahatni, hogy a városi tejközpontot — még bérösszeg igénylése nélkül is — ezen cégeknek a rendelkezésére bocsássa és ezzel a produktív munkalehetőség alapjait megvesse. Ezáltal nemcsak a város polgárságának érdekeit képviseli majd, hanem az országos tejgazdasági ipar ügyét is szolgálja.

Bogdányi Artur.

DIII 88
A CAPITOL legközelebbi műsora

Garoflid volt miniszter métermázsánkét 1000 leies buzaárat kíván

Az ország egyes vidékein 660 leiért veszik a búzát
A malmosok az áremelés ellen

A mezőgazdasági érdekképviseletek kebelében országsszerte élénk mozgolódás észlelhető. Az aratás vége felé közeledve, a gazdákat most mindennél jobban az a kérdés érdekli: milyen árat tudnak elérni az idei termésért?

Tekintettel arra, hogy az idén a termés jóval alatta maradt a szokásosnak és a munkabérek munkakész hiányában magasabbak, mint más éveken, a termelők érdeke azt kívánja, hogy termésükért minél magasabb árat kapjanak. Ebben az irányban lépéseket is tettek illetékes helyen, ahol azt kérték, hogy a búza árának maximalásával legyenek tekintettel a fenti körülményekre és juttassanak a termelőknek minél több jövedelmet.

A termelők akcióival határozottan szembeheleztek a malomtulajdonosok. Ezek úgy érvelnek, hogy a magas búzaárak mellett már ma is alig képesek a lisztet maximális áron előállítani.

A búza árának további emelkedése maga után vonná a liszt és termékszertei árnövekedését, ami viszont a fogyasztókat sújtaná és ennél fogva általános szociális érdeke ütköz.

A földművelésügyi minisztérium összehívta a mezőgazdasági testületek és a malmok képviselőit közös értekezletre a különböző érdekek összehangolása céljából.

Maganterjesztések szerint a gabonakereskedők egyes vidékeken már 66.000 leit is ígértek az új búzáért vagononként.

Frunzanescu földművelésügyi miniszteri igazgató 1.800.000 hektárra becsüli az őszi és 500.000 hektárra a tavaszi búzavetés mennyiségét, így összesen 1.350.000 hektárról lehet szó az utóbbi évek 3.500.000 hektáros közepes búzavetésével szemben. Amennyiben 1000 kgr. termés volt hektáronként, abban az esetben összesen 185 ezer vagon új búzára számíthatunk.

Ezekhez az adatokhoz Garoflid Constantin volt miniszter az „Universul” hasábjain hozzáfűzi, hogy több, mint 250 ezer vagon búza szükséges az ország belföldi szükségletének ellátására, így a termést hiányosnak kell tekinteni.

Ha nem lenne — állapítja meg Garoflid Constantin — 40.000 vagon búza tartalék mult évről, úgy most idegen búzát importálnánk.

Ilyen körülmények között Garoflid Constantin volt miniszter az új búzaárak méltányos megállapítását és nagymennyiségű állami vásárlások

A malmok és pékek a városhoz fordultak a lisztellátás ügyében

Grosz Imre igazgató vezetésével a malmosok és Sechei Alexandru, a pékek céhének elnökeivel pedig a pékek tegnap felkeresték Baran Coricián dr. főpolgármestert. A pékek szóvá tették, hogy a malmoktól nem kapnak elegendő lisztet kenyérsütésre, a malmok viszont ezzel szemben hangoztatták, hogy a termelők a várható

megkezdését sürgeti. Ma — állapítja meg ezzel kapcsolatban —

a jó minőségű mult évi búza ára 65—68 ezer lei vagononként.

A földművesek részére szükséges árucikkek azonban megdrágultak. A bakancs, bocskor, posztó, gyapot ára majdnem kétszeres, a gépek, vas, gépalkatrészek szintén megdrágultak. A napszám emelkedett. Méltányos lenne tehát, — folytatja, — ha a búza árát is jelentékeny mértékben emelnék a tavalyi árhoz viszonyítva.

Ha tekintetbe vesszük még az árvíz, fagy nyomán szenvedett károkat, a munkaszoporulatot és kisebb termést, 100.000 leiben kell megállapítani az új búza árát — szögezi le Garoflid Constantin volt földművelésügyi miniszter.

áremelkedésre való tekintettel nem hajlandók nekik búzát eladni. A küldöttség fogadásánál jelen volt Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnok is. Baran Coriolan dr. főpolgármester kijelentette, hogy a malmok és pékek panaszait felső helyen tolmácsolja és sürgős orvoslást kér.

Kavarodás az angol petróleumszállítás körül

A „Capitala” című lap londoni jelentése szerint az angol sajtó egyöntetűen követeli, hogy szüntessék meg a Spanyolországba irányuló angol petróleumszállításokat, már csak azért is, mivel a spanyolok Gibraltárt követelik. Ezenkívül a német csapatok ott állanak a spanyol határon s lehetséges, hogy a spanyolok az angoloktól kapott petróleumot a németeknek adják át.

AZ IRÁNI KORMÁNY SZIGORÚ INTÉZKEDÉSEKET TETT A PETRÓLEUMTÁRSASÁG ELLEN

A „Capitala” teheráni jelentése szerint az iráni kormány az angol-iráni petróleumtársaság ellen szigorú intézkedéseket tett. Az iráni pénzügyminiszter és az angol társaság között ugyan-

is nézeteltérések merültek fel, mivel a társaságnál súlyos szabálytalanságokat találtak.

— A számlák sorszámainak feljegyzését a naptári év elejétől kell megkezdenni. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium ma kelt rendeletével kimondotta, hogy a számlák sorszámainak feljegyzését a naptári év kezdetétől kell megkezdenni és nem a költségvetési év kezdetétől, mint ahogy eddig történt.

— Gyümölcs és borkivitel Németországba. A borszövetkezetek szövetsége eddig 180 vagon alkoholt exportált Németországba. Szeszartalmat tekintve a mennyiség 450 vagon borkal felel meg. Jelenleg vörös- és pezsgő-borok kivitele folyik. A Deutsche-Rumaenische Import Export berlini cég nagyobb mennyiségű friss és feldolgozott gyümölcsre nézve kötött szerződést a Borszövetkezetekkel.

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Irtá: KUN-BÁN ANDRIS

38

Sok órát töltöttem el írással is. James Oliver hűtlenségének leleplezését, a benáereszi mulatóban történt eseményeket és elhatározásom megindoklását, hogy a férjemet elhagyom, meg itt Indiában akartam beírni a naplómba.

Levelet írtam a madraszi uzsoránknak, akitől annak idején kiváltottam férjemet váltóit és kint felhatalmaztam, hogy James Olivernek bármikor folyósíthat pénzt, amelyért jótállok. Kézeltem, hogy ezt a felhatalmazást visszavonom és a jövőben egyetlen pennyt sem fizetek férjem helyett.

Aztán hosszú levelet írtam Bruce ügyvédnek is Bathba.

A King George hajó ugyan Angliába visz engem, azonban nem szándékom ott maradni. Még annyit faradtásgot se veszek magamnak, hogy elutazam Bathba és viszontlássam ott a Bruce családot, amelynek minden tagját kedvelem. Már csak azért sem keresem fel azt a várost, mert ott ismerkedtem meg James hadnaggal és nem akarom, hogy a mult emlékei feltámadjanak bennem és felesleges keserűséget okozzanak. Aztán meg el akarom kerülni azt is, hogy részletesen elmeséljem Bruceéknek családom és férjemmel való szakításom történetét.

Amint megérkezem Southamptonba, azonnal keresek hajót, amelyen Spanyolországba utazhatom. Nem alakul ki bennem még jövő életem terve, azonban minden körülmények között egy darabig anyám szülőföldjén akarok élni. Ugy érzem, hogy ez majd megnyugtatót és erőt ad a további elhatározásokra.

Azért vált tehát szükségessé, hogy Bruce ügyvédnek levelet írjak. Érdekes, hogy ez a levél valószínűleg ugyanegy hajón fog utazni velem Angolországba.

Közölte az ügyvéd, hogy James Oliver hadnaggal nem tudok tovább házastársi közösségben élni. Képzem, hogy erre a közlésre az ügyvéd és családjának minden tagja milyen nagy szemeket fog meresztetni, mert hiszen látták, hogy mennyire szerettük egymást és tudják jól azt is, hogy milyen

nagyon le voltam sújtva, amikor apám megtagadta kezemet a hadnagytól. Megirhattam volna ugyan részletesen Bruceéknek családomat, de feleslegesnek tartottam azt. Mindössze annyit vettem papírra, rájöttünk mindketten, hogy nem vagyunk egymásnak valók és azért elváltunk. Kértem Bruce ügyvédet, indítsa meg nevében a válóper James Oliver hadnaggyal szemben. Tudattam vele azt is, hogy majd megírom a címet, amelyen közölhetem velem a válóper eredményét. Tudomására hoztam azt is, hogy James Oliver hadnaggyal többé nem jogosult vagyonom számlájára bárkivel is egyetlen shillinget is felvenni és kértem Bruce ügyvédet, hogy férjem olyan váltóit és kötelezvényeit, amelyet február elseje utáni időből származnak, ne fizesse ki. Azt hiszem eléggé gavallérosan viselkedtem, amikor azoknak a váltóknak, amelyek Oliver hűtlenségének leleplezése előtti időből származnak, a kiegyenlítését nem tiltottam le. Persze ez a mondat, amelyet itt a naplómba bevezettem, a Bruce ügyvédnek írt levelemből hiányzik.

A levél végén szívélyes üdvözlöketek küldtem Bruce ügyvédnek, Missis Bruce-nak, Rosalie barátnőmnek és fivérének, Bruce Alfrédnek. Valamennyitükért kértem, tartsanak meg jóindulatukban. Hozzá akartam fűzni azt is, hogyha majd egyszer utam Bathba vezet, felkeresem őket, de aztán mégsem írtam ezt a levélbe. Nem valószínű, hogy ebben az életben még egyszer elvetődöm abba a városba és viszontlátom őket.

Abibullahnak parancsot adtam, hogy böröndjeimet helyezze el a hálószobámba és az ebédlőben. Két napot vett a csomagolás igénybe. Nagyon ügyvettem, nehogy véletlenül is belekerüljön valamely böröndömbe olyan tárgy, amely Oliver tulajdona. A magam holmijából viszont semmit sem akarok itthagyni. Még a három kicsi ezüst majmocskát is elcsomagoltam, amelyet annak idején edesapám hozott nekem Captowból.

Közben eszembe jutott, hogy bárhoggy is dohatom a három majmocskát azok mindig maguktól állanak újra lábra. Engem is a földre sújtott a szerencsétlen sors, de megmutatom, hogy a nagy család ellenére is magamtól állok majd lábra. Valahányszor életem folyamán szerencsétlen és bús leszek, mindenkor példaképem lesz a három ezüst majom. En is mindig úgy talpra akarok szökkenni, mint azok és a fejemet mindig magasra emelem.

43.

Kalkutta, 1840. február 4.

Felvirrad Keletindióból való elutazásom napja. Nemsokára a hajóra kell mennem.

Naplómnak, amely előtt nincsen semmi titkom, elárulom, hogy eddig a percig vártam, hátha Oliver mégis jelentkezik.

Nem szígyenlem gyengeségemet bevallani. Ha eljött volna, ha megölel és megcsókol és megígéri, hogy hűtlenségét nem ismétli meg és ezental csak nekem fog élni, megbocsátottam volna neki. Hiszen most már nincsen az élok sorában Charles Fitz-Underwood kapitány, aki miatt közüink az egyetértés megszakadt, ami aztán veszekedésekre és Oliver mulatozásaira vezetett.

Oliver azonban nem mutatkozott.

Most a végső percban, amikor utolsó, még nyitott böröndömbe beleteszem majd a naplómot és a poggyászt lezárom, megkéményítem a szívemet és kijelentem, hogy James Oliver többé reámnézve nem létezik.

Még egyszer a kezembe veszem azt a rövidke levelet, amelyet számára búcsúzóul írtam:

— Oliver! Csaldómban benned és azért elhatároztam, hogy szakítok veled. Megbíztam ügyvédemet, hogy adja be a válóperet. Egyben tudattam vele azt is, hogy a részre adott felhatalmazást, a melynek alapján vagyonommal rendelkezhetél, visszavonom. Európába utazom és soha többé nem látjuk egymást. Mindazonáltal köszönöm neked a boldogságnak mindazon édes óráit, amelyekben rövid házasságunk folyamán részesítettél. Légy boldog. Azt felesleges kérnem, hogy felejtse el engem, mert láttam, hogy ez nem esik neked nehezre. Liane.

Mire a levelet végigolvastam, annyira elfozott az elérékenyülés, hogy könnyem esett a levélpapírra. Ha felszárad is a könny, a kerek nyoma ott marad. Láthatja majd Oliver, hogy elhatározásom nem volt könnyű.

Leragasztottam a levelet és fapsoltam háromszor. A következő pillanatban belépett Abibullah:

— Fogjad ezt a levelet és őrizd meg, amíg a szahib hazatér és aztán add át neki. Megértetted?

— Igenis, mylady, Abibullah megérténi parancs és teljesíténi.

— Jól van.

Kitekintettem a nyitott ajtón keresztül a fágas folyosóra. Egész szolgaszemélyzetünk ott állt meli-én összekulcsolt karral, hogy elkészönjön tőlem.

— Kint van a kocsi, amely a kikötőbe visz? — kérdeztem Abibullától.

— Igenis, mylady.

(Folytatjuk)

Módosították az élőállatok vasuti fuvartarifáját

Augusztus 15-től kezdve az élőállatok fuvardíját nem az elfoglalt terület, hanem súly után fizetik az állatkereskedők. A nagyállatokra nézve a vasúti tarifa 16. tétele szerint állapítják meg a fuvardíjat és pedig a 2000 kg. súlyon alul a 16. tarifa I. oszlopa szerint 2000 kg.-al. Ha a szállítmány sulya meghaladja a 2000 kg.-t, úgy ugyanezen tarifa szerint állapítják meg a fuvarbért a valóságos súly után összehasonlítva a II. oszlop 5000 kg.-os tarifával, minden esetben a félre kedvezőbb tarifát véve alapul. Az 5000 kg.-on felüli állatszállományoknál a valóságos súly után állapítják meg a tarifát 16. tételnek II. oszlopa szerint a súlyt még akkor is, ha a szállítmány a tizezer kilogrammot meghaladja.

A kisállatok fuvardíja — ha az állatok a vagonban emeletszerűen helyezhetők el a tarifa 6. tételének első oszlopa szerint alakul 2000 kg.-ig, 5000 kg.-on felül a 16. tétel II. és III. oszlopa közül a félre kedvezőbb fuvardíj veendő számításba.

A részvények utáni örökösödési illetékek eltörlése

Mint ismeretes 1940 április 1. óta a hagyatékan talált részvények után nem kell örökösödési illetéket fizetni, mivel ennek helyébe bevezették az évi felszámoló részvényilletéket. Felmerült a kérdés, hogy az új törvény vajon vonatkozik-e az áprilisban már megnyitott hagyatékokra? A központi pénzügyi bizottság a kérdést úgy döntötte el, hogy az április 1-ig megnyitott hagyatékok után is le kell fizetni a hagyatéki illetéket és április 1-től kezdődően a felszámoló illetéket is. Ha a hagyatéki április 1. után nyílt meg, úgy örökösödési illeték nem fizetendő. A korábban megnyitott hagyatékoknál nem jelent kettős megadótást az, hogy az örökösödési és felszámoló illetéket be kell fizetni, hiszen a felszámoló illetéket az örökösnek, tehát az új tulajdonosnak folytatódólagosan kell évenként megfizetni.

— Csak a közvetítő útján eladott élőállatok után fizetendő a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletileg ellenőrző szerveket állított fel, amelyek hivatása, hogy megállapítsa, vajjon a felhajtott élőállatok az állattenyésztő mezőgazda, vagy pedig valamely közvetítő útján kerülnek eladásra. A mezőgazda tulajdonát képező és az általa eladott élőállat után nem fizetendő a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték, a közvetítő útján eladott állat ára után azonban igen.

(=) A bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 5700 tengeri 330, napraforgómag 875 lei százkilónként, Kamilla-tea 60—70 lei kilogramonként.

Szilárd árak mellett csökkent kereslet az áru piacon

A bucarestii kereskedelmi és iparkamara e heti jelentése szerint a gyarmati árú iránti kereslet anynyiban csökkent, amennyiben az a főzélékszezonban szokásos. Az ételolaj kivételével a raktárak kollően el vannak látva és az árak nem szenvedtek változást. A bor ára 4 leivel illetve a különleges borok ára 2 leivel emelkedett, amit a hegyaljai vidékeken szenvedett károkkal és rossz termés kilátásokkal, indokolnak. A gyapjúpiarban nincsen változás, mivel holt szezon van. E héten nagymennyiségű gyapot érkezett. Kézműárú júliusi forgalma szokatlanul csökkentett volt. Az árak állandósultak. A bórárú piacon a forgalom anyaghiány és kereslet hiánya miatt gyenge. Az anyag jórészt a hadsereg dolgozza fel. Keves marhat vágna és ezért a talpbőrben hiány van. Vasárnap szintén hiány mutatkozik és a gyárak remélik, hogy áremelési kérelmeiket kedvezően intézik el, amikor is a lerakatok újabb áruhoz jutnak. Vegyi cikkekben és drogerekben nincs változás, árú csak Németországból jön.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 25.

Bucuresti. Rádó Románia és Rádó Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sport 13.15: Motol Petrica zenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Bach művek hangmezről Közben, 20.40: Hírek. 22: Hírek, sport. 22.20: Német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Szudy Nándor zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Tóth Gabriella énekel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Ilnczyk László szalonzenekara. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Vidák József cigányzenekara. 19: Utazás az Oceanon háborús időben, felolvasás. 19.25: A rádió szalonzenekara 20.15: Hírek. 20.40 Hírek. időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Pertis Jenő cigányzenekara. 24: Német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelvű hírszolgálat. 24.25: Táncelemek. 1.05: Hírek.

PÉNTEK, JÚLIUS 26.

Bucuresti. Rádó Románia és Rádó Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, előadások, sport. 13.15: A rádió

szalonzenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Lammemoor Lucia, Donizetti háromfelvonásos dalművének közvetítése hangmezről. A II. felv. után (22.05—22.25): hírek, sport. 23.02: Német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ki volt Orbán Balázs? felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Szirányi János zongorázik. 18.45: Egy bábjátékos emlékei, felolvasás hanglemezekkel. 19.15: Az Aranyhegedű pályázat hatodik hangversenye. Közben 19.40: Sportközlemények 20.15: Hírek. 20.25: Varga Imre magyar nótákat énekel, kíséri Kurina Simi cigányzenekara, 21.10: Haydn Magyarország, előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Magyar táncelemek. 24: Német, olasz, angol és francia nyelvű hírszolgálat. 24.20: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: A tudomány műhelyéből, felolvasás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A Rajközzenekar muzsikál. 22.30: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, JÚLIUS 27.

Bucuresti. Rádó Románia és Rádó Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, előadások, sport. 13.15: Dinicu Grigoras zenekara. 14: Hírek. 14.30: Radu Ioana énekel. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Orgona hangverseny hangmezről. 20.40: Hírek. 21: A Luceafarul táncezenekar. 22: Hírek, sport. 22.20: Német, olasz francia és angol nyelvű hírszolgálat. 24.20: Táncelemek. 23: Hanglemezek.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Suki Tóni cigányzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Szórakoztató hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Csengeri Iona meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Rádiópósta. 18.45: Heimemann Sándor jazzzenekara. Közben 18.10: A kincstári antimon bányászati Csucsomban, előadás. 19.45: Közvetítés Orosházáról, beszélő Budinsky Sándor. 20.15: Hírek. 20.25: Farkas Jenő cigányzenekara. 21.15: Az ismeretlen ellenfél, hangjáték, három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Szalonötös. 24: Német, olasz, angol és francia nyelvű hírszolgálat. 24.20: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemezek. 22: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy len, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó egy lei. Bratianu 3 Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik. Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik. Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik. Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik. Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik. Piata Küttl — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik. Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás
Fiatall mindenek jó bizonyítványokkal szakácsnő mellé, augusztus 1-re felvétetik. II., Str. Petre Tegel 1 földszint 3. 1417

Fényképészt retusórt, nőt, vagy férfit sürgősen állandó munkára keresek. Studio Hansa, Rámnice-Sarat. 438

Lakás
Négyszobás, modern balkonos déli fekvésű lakás 2500 leiert kiadó, a vághóddal szemben. Érdeklődni. Igiena fűrdőtulajdonosnál. 1409

Adás-vétel
Kukoricamorzsolót 4 lyukkal megvételre keresek, motormeghajtásra. Rohlik Timisoara, IV., Str. Pop de Basessti 12. 1176

Alkalmi vétel! Kompresszor nélküli 50 P—S. új lassú járatú Dieselmotor „Leobersdorfer” gyártmány. Ugyanott alig használt nagy morzsoló „Cassli” Hofherr-Schranz olcsón eladó. Érdeklődni „Ingrico” Timisoara IV., Str. Bratianu 37. 1159

Házhely a T. M. T. E. mellett eladó. Villamos megálló. Érdeklődni délelőtt Telefon: 10—68. 1174

Ris családi házat vennék 100.000 lei középszín fizetés ellenében. Ronat kivételével II. Str. Moise Nicoara 8. Schneider. 1165

Ebédülő bútor kitünő állapotban 16.000 leiert, zongora 10.000 leiert eladó. III., Str. Romului 13. 1179

Villa. Az Erzsébetváros Str. Remus 13. számú villa felerésze a telekönyvi hivatalban 27-én tíz órakor eladatik. 1181

Különféle
Mindenféle kézimunkát elsőrendű kidolgozással vállalk, esetleg cserében is. Kaliday Irma, Frateia, III. ucca 93. 1410

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle Híltöjkrémet, Híltöjzsappant és Híltöjpudert, h a r o m színben. Kapható kizárólag a
Városi gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében I., Piata I. C. Bratianu.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.
Szezon: május 1-től október 15-ig

Nyomtatja a „HIRLAP” tipogr. a fia si editura S. I. n. c. Arad.